

INDAGATIO PER NEGOTIA ILERDAE

*Estudi de la llengua clàssica en els noms
d'empreses i associacions lleidatanes*

Alba Pascual Fernández

Dirigit per Paulina Jiménez

2n de Batxillerat

Institut Andreu Nin

14 de gener de 2015

AGRAÏMENTS

A tots els treballadors i propietaris d'empreses, comerços i associacions de Lleida que m'han dedicat una estona per tal de contestar unes preguntes que han fet possible l'elaboració d'aquest treball.

A la meva tutora Paulina, per l'orientació que m'ha ofert des del principi, pel material bibliogràfic facilitat i pel cop de mà que m'ha donat en alguns aspectes del treball que adquirien un nivell més elevat.

A la meva família i amics, que han estat al meu costat i m'han animat durant la realització del meu treball.

De veritat, moltes gràcies a tots vosaltres!

ABSTRACT

Nowadays, some people believe that the classical languages, both Greek and Latin, are dead languages, but this isn't true. For this reason, and starting from an interest in classical languages, I want to demonstrate that both languages are present in our daily life. I'm going to focus on the names of businesses in the city of Lleida, because they are locals that we frequently visit.

After searching on the *Yellow Pages* the ilerdenses businesses, I proceeded to make a double table: one for those businesses names with a possible direct influence of the classical languages and another one for those with only Greco-Latin root, and therefore and indirect influence.

From the data gathered, I made some surveys to the businesses grouped in the first list and analyzed the roots of the second one. Finally, I proved that a good number of ilerdenses establishments feature a classical origin (167 in total), either for personal reasons, to call the attention of the customers, for the good sonority that they have or because they are internationally understood.

ÍNDIX

Introducció	5
1. Arribada de grecs i romans a la Península Ibèrica.....	8
2. El procés de romanització	10
2.1. Aportacions del llatí a la nostra llengua.....	11
2.1.1. Mots patrimonials.....	11
2.1.2. Cultismes	11
3. La Lleida romana.....	12
4. Influència clàssica en el món publicitari.....	13
5. Estudi d' el grec i el llatí en els noms d'empreses i associacions de Lleida.....	18
Abacus.....	19
Alfa.....	20
Alnus	21
Argos Gym	22
Axem Informàtica	23
BOnum Restaurant	24
Cafeteria- Bar Brutus	25
Carpe diem	26
Eureka Kids	27
Ianua Architectures	28
Ibericus.....	29
Revisions mèdiques Ilerda	30
Ilerda Serveis.....	31
Imaginarium	32
Inlingua	33
Natura.....	34
Nexus	35
Nostrum.....	36
Nutricor	37
Orchestra	38
Prenatal.....	39
Res non Verba.....	40
Sicoris Club.....	41
Sinonimus Parfums	42
Rodamientos y suministros Sicoris	43

La Sirena	44
Studium Acadèmia	45
Visendum	46
6. Influència parcial o indirecta de les llengües clàssiques en els noms d'empreses de Lleida.....	47
7. Mots descartats	58
8. Noms clàssics en altres comerços lleidatans	60
9. Conclusions.....	62
10. Bibliografia	64

INTRODUCCIÓ

Fa molts i molts anys que les civilitzacions gregues i romanes, les més grans i potents que hem conegut, s'esvaïren del món deixant una enorme petjada que actualment segueix vigent. Malgrat les guerres, les decadències i els obstacles que s'hi han interposat, aquestes cultures s'han mantingut a tothora dempeus. Doncs bé, l'empremta que concediren la veiem reflectida en molts aspectes que conformen la nostra vida, començant pels noms dels dies laborables de la setmana, passant pel lèxic i les expressions que utilitzem diàriament i finalitzant per aspectes més culturals, com ho són l'arquitectura, la política, la literatura o la publicitat. És en aquesta última, la publicitat, en la qual vull demostrar la influència de la llengua i cultura clàssica.

D'entrada jo tenia ben clar que el tema del meu treball de recerca havia d'estar relacionat amb el món de les clàssiques, perquè és un món que em crida molt l'atenció i m'apassiona, i crec que això ha de ser la base d'un bon treball de recerca, que implica molta feina i esforç: estar interessat en allò en què estàs treballant. A partir d'aquí, i tenint en compte que volia centrar-me en la vessant etimològica d'aquestes dues llengües, vaig decidir enfocar-lo en la influència que exerceixen el grec i el llatí en els noms d'empreses de la ciutat de Lleida, basant-me en la idea de Meritxell Rotés reflectida en el seu treball *Tabernae Aqualatenses*.

D'aquesta manera, el que pretenc amb aquest treball, i d'acord amb la meva hipòtesi inicial, és demostrar que les llengües clàssiques estan presents en el nostre dia a dia i sobretot en l'àmbit publicitari, perquè d'alguna manera els noms que porten les empreses formen part de la publicitat, ja que no deixen de promocionar els seus propis productes.

Crec que també cal fer esment del motiu que em va conduir a acotar el treball a Lleida. En un principi la meva idea era tractar el tema de la influència del grec i el llatí en els noms dels comerços del meu poble, El Vendrell, però de seguida em vaig adonar que no hi trauria massa suc degut a les dimensions que presenta. Després vaig pensar que potser la ciutat de Reus podia ser una bona opció, però aviat la vaig descartar perquè no acomplia els requisits que jo buscava. Així que finalment em vaig decantar per la meva última opció (però no menys important): la capital de comarca del Segrià, ja que trobava

que seria interessant perquè en època republicana romana, la ciutat havia estat escenari de dos esdeveniments molt importants i destacats de la seva història.

Pel que fa a la metodologia emprada, en primer lloc vaig cercar informació que em serviria per elaborar la part teòrica que conforma el treball i m'ajudaria en la part més pràctica. Seguidament, i centrant-me doncs en la banda més pràctica, vaig consultar la web de *Páginas Amarillas* i la de *l'Eix Comercial de Lleida*, per tal de buscar noms de botigues influenciats per la cultura clàssica, i després d'haver invertit gran quantitat d'hores cercant, vaig abocar els resultats obtinguts en una taula¹. El següent pas va ser acotar la informació, activitat que duria a terme dividint els noms de les botigues i negocis en dues llistes. La primera la conformarien els noms d'aquells establiments que jo pensava que tindrien una influència directa amb el grec o llatí, i quan dic directa vull dir que són considerats com un cultisme. A aquest grup és al que em dedicaria més tard a passar una enquesta per corroborar les meves hipòtesis inicials (si els noms procedien del grec o el llatí). La segona llista, la van formar els noms influenciats indirectament per les llengües clàssiques, és a dir, que només disposaven d'una arrel grecollatina. A continuació vaig preparar el que seria el meu treball de camp: vaig elaborar les enquestes, apuntar les adreces i les vaig situar en el mapa. El següent pas, va ser anar a comprovar *in situ* si els noms de les botigues que estaven agrupats en la primera llista que prèviament havia elaborat tenien certament una influència grega o llatina. D'aquelles botigues que em va ser impossible anar a visitar-les, vaig contactar amb elles via *e-mail*. Aquest treball de camp el vaig dur a terme durant l'estiu del 2014. Finalment, vaig organitzar la informació obtinguda, vaig extreure'n les conclusions i vaig redactar la memòria del treball.

Dit això, si us endinseu en el treball de recerca que teniu a les vostres mans, trobareu en primer lloc la informació sobre l'entrada primerament de grecs a la nostra península i després dels romans, el procés de romanització pel qual van haver de passar els antics habitants d'Hispania, la breu història d'Ilerda romana i la influència clàssica en el món publicitari, apartat que conclou la part teòrica. Serà l'apartat d'El grec i el llatí en els noms d'empreses i botigues de Lleida el que encetarà la secció del treball de camp. Dins d'aquest apartat trobareu un total de 28 establiments, ordenats alfabèticament, els noms

¹ Veure apartat número 2 dels annexos adjunts.

dels quals són clarament un cultisme. A aquest apartat el segueix el grup d'establiments lleidatans que tenen al seu nom una arrel grecolatina, formant un total de cent trenta-nou. Finalment, a banda de les conclusions, trobareu dos apartats on estan recollits els noms de botigues que després d'entrevistar als amos corresponents vaig descartar perquè no tenien res a veure amb la cultura clàssica. L'altre l'he dedicat als establiments que per "x" motius no em van atendre, i sobre els quals no he pogut extreure cap conclusió.

Crec també convenient mencionar les dificultats que m'he trobat al llarg del treball, sobretot en el de camp. El que més em va sobtar va ser la ubicació desconeguda d'alguns establiments a Lleida. Com m'havia basat en les adreces que proporciona *Páginas Amarillas* em vaig trobar de manera inesperada amb adreces incorrectes o locals tancats, degut probablement a la des actualització de la web. Però vaig solucionar el problema afegint aquest grup de comerços, amb els quals no em va ser possible contactar, en un nou apartat comentat abans. Per altra banda, amb algunes empreses amb les que vaig contactar, a causa de la política de confidencialitat o bé que em remetien a algun altre departament, no em van poder donar les respostes que jo cercava.

Així doncs us convido que, girant pàgina, us submergiu en l'apassionant món clàssic...

1. ARRIBADA DE GRECS I ROMANS A LA PENÍNSULA IBÈRICA

Fa molts segles, grecs (Ἕλληνες) i romans varen arribar al nostre territori, la Península Ibèrica, però ho van fer per diversos motius i en èpoques també diferents.

En primer lloc vingueren els **grecs** l'any 600 aC, moguts sobretot per interessos econòmics, ja que la nostra terra era rica en metalls com ara l'estany, l'or, la plata o l'aram², tot i que també per buscar nous mercats per poder vendre els seus articles i per colonitzar noves terres. La colonització grega al nostre territori la podríem dividir en dos etapes diferenciades. La primera la constitueix l'entrada del rodís³, els quals, segons Estrabó, es van establir a Catalunya a l'any 776 aC aproximadament i fundaren la primera ciutat grega al territori català: Rhode (l'actual Roses) i la colònia d'Hemeroscopi, tot i que d'aquesta última no s'han trobat restes que confirmen la seva presència. La segona fase de la colonització grega la dugueren a terme els focuus⁴, que cap a l'any 600 aC desembarcaren en una petita illa, que actualment està unida al continent i que rep el nom de Sant Martí d'Empúries, a l'Alt Empordà, que l'anomenaren *Palaiàpolis*, o el que és el mateix "ciutat antiga". En aquest territori, ocupat ja pels ibers, s'hi assentaren i hi construïren una petita ciutat, que els arqueòlegs van batejar amb el nom de *Neàpolis*, és a dir, "ciutat nova". Aquesta ciutat va rebre el nom d'Empòrion (en grec Ἐμπόριον, i en llatí *Emporiae*), que significa literalment "port comercial", bàsicament perquè la seva funció principal estava destinava al comerç. El poble grec, junt amb el fenici (procedent d'orient) van aportar als habitants de la Península moltes coses, com per exemple, l'escriptura, l'ús de la moneda, la producció de la ceràmica al forn o les tècniques que servien per a elaborar el vi i l'oli.

En segon lloc trepitjaren la Península Ibèrica els **romans** l'any 218 aC amb motiu de la Segona Guerra Púnica (218-202 aC), iniciada en el moment en què els cartaginesos, procedents de la ciutat nord- africana de Cartago i comandats llavors per Anníbal, atacaren Sagunt, una ciutat sota l' influència romana. El principal objectiu dels cartaginesos era estendre la seva influència pel Mediterrani, fet que xocava també amb els propòsits dels romans. Els cartaginesos, doncs, alegres pel seu domini sobre Sagunt

² Aram: coure treballat en xapa, planxa o fil.

³ Grecs provinents de l'Illa de Rodes.

⁴ Habitants de l'antiga ciutat jònica de l'Àsia Menor.

van dirigir el seu exèrcit cap a la Península Itàlica, des d'on tenien planejat atacar Roma. Així, les tropes cartagineses capitanejades per Anníbal van sortir de Cartago Nova (l'actual Cartagena) cap al nord travessant Catalunya per la vall del Segre. Aquest fet va determinar la presència romana a la nostra Península i l'inici de la presència militar de Roma a Hispània, ja que el mateix any 218 aC els romans decidiren enviar un exèrcit comandat pel romà Gneu Corneli Escipió. Aquest exèrcit desembarcà a Empúries, i el seu objectiu era barrar el pas als cartaginesos. Amb la conquesta de Cartago Nova per part de Publi Corneli Escipió (l'Africà) l'any 209 aC, l'expulsió definitiva dels cartaginesos de la Península Ibèrica l'any 206 aC i la derrota d'Anníbal a Zama, en terres africanes, culminà la Segona Guerra Púnica. Aquests tres fets van permetre que els romans entressin directament en el que ara és el nostre passat, permetent als romans ser els amos de la mediterrània i de part del territori d'Hispània⁵.

Il·lustració 1: Principals colònies fenícies, gregues i cartagineses a la Península Ibèrica l'any 218 aC, quan hi arribaren els romans.

⁵La Península Ibèrica i les colonitzacions Mediterrànies:

<http://blogs.sapiens.cat/socialsenxarxa/2010/07/07/la-peninsula-iberica-i-les-colonitzacions-mediterranies/>

FREIXENET, Dolors. *L'empremta d'un imperi*. Barcelona, 1991

2. EL PROCÉS DE ROMANITZACIÓ

Un cop els romans ja havien enllestit bona part de l'ocupació d'Hispania, van posar en marxa la segona part del seu enginyós pla per tal d'estendre la seva influència en el nostre territori, fet que van aconseguir amb gran èxit. Aquesta segona part de la qual us estic parlant, els historiadors l'anomenen romanització.

Però què s'entén per la romanització del territori hispà? Doncs bé, l'entenem com el resultat d'un procés mitjançant el qual els pobles indígenes assimilaren els models de la civilització romana, i s'integraren en el seu ordre polític, econòmic, social i cultural. Cal dir també que aquest procés va ser profund i llarg i que de mica en mica, aquests elements que van introduir els romans van ser assumits pels pobles dominats i d'alguna manera, els van fer propis. Alhora que els romans aportaven elements de la seva civilització, també ho feren d'aquells que ells mateixos havien assumit de pobles antics civilitzats, com és el cas dels grecs.

La llarga etapa del domini romà a la nostra Península es pot dividir en tres grans períodes:

- ✓ Primer període: caracteritzat per les lluites ocasionades per les revoltes indígenes (els ilergets capitanejats per Indíbil i Mandoni, lusitans amb Viriat com a capitost i els celtibers refugiats a Numància), abasta l'època de la Roma republicana i va durar dos segles (218 ac- 27 ac).
- ✓ Segon període: és l'època anomenada *pax romana*, perquè no es van produir cap mena de guerres ni conflictes. Aquest període va durar tan sols tres-cents anys, des de la instauració de l'Imperi d'August l'any 27ac.
- ✓ Tercer període: caracteritzat per la consolidació de molts aspectes de la romanització i la incorporació d'un nou factor: el cristianisme. Comprèn des del segle III dc fins a la caiguda de l'Imperi romà d'Occident al segle V.

Per tal de dur a terme aquest difícil procés, hi van haver una sèrie de factors que impulsaren la romanització. En són un exemple les vies de comunicació i la llengua. Pel que fa a les vies de comunicació, van permetre facilitar la comunicació entre les diverses regions i alhora el comerç. Per altra banda, la llengua llatina, que va anar

substituint gradualment les llengües originàries de la nostra Península, excepte la llengua basca.

Aquesta llengua llatina, però, en aquells temps tenia dos registres bàsics. El primer se l'anomenava llatí literari i només era utilitzat per un sector de la població alfabetitzada. El segon, en canvi, el llatí popular o vulgar, era parlat per la població no alfabetitzada i les llengües romàniques van néixer d'aquest últim registre, sovint parlat en aquells temps per soldats, mercaders o pagesos⁶.

2.1 Aportacions del llatí a la nostra llengua

Doncs com bé el català és una llengua romànica, prové del llatí, i per tant la gran majoria del vocabulari que utilitzem avui dia són aportacions de la llengua llatina. Aquestes aportacions les podem diferenciar en dos grans grups:

2.1.1 Mots patrimonials

Són un grup de paraules que tenen el seu origen en el llatí vulgar, que han experimentat petites transformacions i que han evolucionat fins a convertir-se en paraules catalanes. Per poder veure aquestes transformacions fico un exemple: la paraula catalana “llet” procedeix de la paraula llatina *lacte*.

2.1.2 Cultismes

Són mots que provenen del llatí culte i que van ser adaptats al català a partir de l'Edat Mitjana sense cap canvi fonètic o només amb certes alteracions, per tal d'evitar que semblessin paraules agafades d'altres llengües. N'és un exemple la paraula càtedra, que prové del mot llatí *cathedra*, que va donar lloc a dos mots: cadira i càtedra.

⁶ FREIXENET, Dolors. *L'empremta d'un imperi*. Barcelona, 1991. 3r capítol
TORRENT, Anna; VILANOVA, Fina. *Llatí 1r Batxillerat*. Barcelona, pàgina 53

3. LA LLEIDA ROMANA

Abans de l'arribada dels romans, Lleida va ser la ciutat ibèrica més important de l'interior de Catalunya, coneguda llavors amb el nom d'Iltirda i constituïda pels ilergets d'alt del turó de la Seu Vella, des del qual es dominava, i domina encara, el riu Sicoris, l'actual Segre.

En aquesta ciutat d'origen ibèric s'hi van produir dues gestes que van marcar la seva història: la lluita d'Indíbil i Mandoni, i la guerra civil entre Cèsar i Pompeu. La primera, data de final del segle III aC, i es caracteritzà per la lluita aferrissada que van dur a terme els ilergets, encapçalats per Indíbil i Mandoni, per tal d'aconseguir la independència del seu territori davant la invasió que duïen a terme cartaginesos i romans durant la Segona Guerra Púnica. Doncs bé, després que els cabdills ilergets es canviessin en més d'una ocasió de bàndol, la revolta va acabar amb la victòria dels romans, i per tant, amb la derrota definitiva l'any 205 aC d'Indíbil, mort en

Il·lustració 2: monument a Indíbil i Mandoni a la ciutat de Lleida.

combat, i Mandoni, executat. Així doncs, a partir d'aquest fet, els romans varen decidir establir-hi allà mateix una nova ciutat, però amb el nom llatinitzat d'Ilerda, ja que era un emplaçament estratègic per a les comunicacions terrestres i fluvials.

Pel que fa a la segona pugna, la guerra civil entre Cèsar i Pompeu, es va produir l'any 49 aC, després de la ruptura del primer triumvirat romà. Tot començà quan Cèsar va ser informat de la presència de Pompeu i els seus generals Afrani i Petreu a Hispània, on precisament a Ilerda havien establert el seu campament. El general romà va decidir aturar els pompeians, i després d'un cruel combat entre ambdós bàndols i del frustrat intent de les tropes pompeianes de creuar l'Ebre i passar a la Celtibèria, la guerra culminà amb la rendició de Pompeu i els seus aliats. Finalment, cal mencionar també que en temps de l'emperador romà August, Ilerda es va convertir en un *municipium*, és a dir, una comunitat amb autonomia administrativa que es va incorporar a Roma⁷.

⁷ LARA I PEINADO, Federico. *Lérida romana*. Primer capítol.

4. INFLUÈNCIA CLÀSSICA EN EL MÓN PUBLICITARI

Aquest apartat ha estat creat per tal d'introduir-nos una mica en el món publicitari i demostrar que molts dels productes o revistes que veiem sovint a les botigues tenen un nom que prové de la cultura clàssica.

El nom d'un producte ha de ser original i prou cridaner com per que capti l'atenció dels clients i els cridi a consumir-lo. D'acord amb l'opinió de Fernando Beltrán, en els últims temps les empreses han trobat en la cultura i llengua clàssica la solució a l'hora d'anomenar els seus productes, i és que segons diu "las palabras clásicas son eufónicas (suenan bien) e internacionales, aportan prestigio a lo que nombran, el prestigio de lo clásico, lo que acaba dando un valor de garantía y seriedad a esas empresas o productos nombrados". Aquest mateixa opinió, com veurem més endavant, és totalment transportable al fet d'anomenar les empreses amb noms grecs o llatins.

Així doncs, a continuació podreu veure un petit recull d'algunes marques de productes o fins i tot revistes que han recorregut a les llengües clàssiques:

➤ Productes

- **Oikos:** és el típic “Griego de Danone” de tota la vida però amb un nou nom comercial. Aquest, prové de la paraula grega οἶκος οὐ ὅ, que vol dir literalment “casa”. Però, on volen anar a parar amb aquest nou nom si l'anterior (“Griego”) ja donava a conèixer l'origen del producte? Doncs bé, perquè Oikos reflecteix que es tracta d'un producte casolà, de tota la vida, que no ha canviat gens, i segons confirmen els amos de la marca a la seva pàgina web ens recorda a una època en què la casa de les persones estava íntimament lligada amb la naturalesa, d'on prové la majoria del menjar.

Il·lustració 3: exemple del iogurt Oikos de Danone amb sabor a maduixa.

- **Aquabona:** el nom d'aquesta aigua mineral natural està format per dos mots llatins. En primer lloc, el substantiu *aqua* –*ae* que vol dir “aigua” i bona que prové de l'adjectiu *bonus* –*a* –*um* que significa “bo, excel·lent”. Així doncs, amb aquest nom el que volen destacar del seu producte és la seva qualitat i excel·lència, que la fa destacar per sobre d'altres marques que estan també al mercat.

Il·lustració 4: logotip de l'aigua mineral natural Aquabona.

- **Actimel:** el nom que porta aquesta beguda làctia està també format per dos noms d'origen llatí. Ve de l'adjectiu *activus* –*a* –*um* que vol dir “actiu” i del substantiu *mel* –*is*, que significa “mel”. Amb aquest nom compost probablement el que volen és donar a conèixer la dolçor que porta el producte, gràcies a la mel, i a més a més, aquest producte en particular ens proporcionarà l'energia necessària per activar el nostre cos i estar actius durant la resta del dia.

Il·lustració 5: exemple del producte Actimel de Danone.

- **Frigo:** el nom d'aquesta famosa marca de gelats té un origen clàssic, i és que prové del substantiu *frigus* –*oris*, que té el significat de fred. Podríem dir que sí que hi ha una certa relació entre el nom de la marca i el producte, perquè si bé no, els gelats són uns productes que se serveixen freds i quan els tastem se'ns queda a la boca una sensació de fredor que ens fa passar d'una millor manera els calorosos dies de calor durant l'estiu.

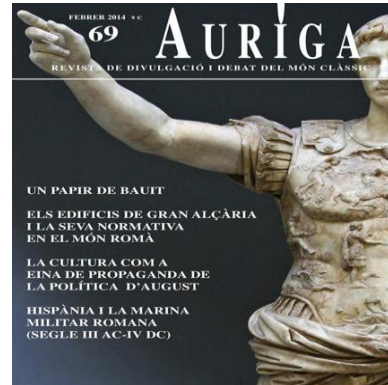

Il·lustració 6: antic logotip de la marca de gelats Frigo.

- **Helios:** aquesta melmelada, segons un estudi de la Revista Mercado, porta per nom l'acceptació grega de la paraula "sol". Així doncs, l'origen del seu nom prové del mot grec $\eta\lambda\iota\omicron\varsigma$ ου ό.
- **Nivea:** el nom d'aquesta marca amb productes dedicats a la cura de la pell rau en el substantiu llatí *nix* -*nivis*, que vol dir neu.
- **Nike:** marca esportiva que porta per nom, segons un estudi de la Revista Mercado, la denominació d'una deessa grega: Νίκη ης η, que alhora vol dir "victòria".

➤ Revistes

- **Auriga:** aquesta és la única revista escrita en català dedicada únicament a la divulgació del món clàssic i al debat de l'actualitat que aquest mateix genera. El nom que porta, és el nominatiu singular del substantiu masculí llatí *auriga* –ae, que té el significat de “conductor”.

Il·lustració 7: exemplar de la revista *Auriga*.

- **Sàpiens:** aquesta és una revista de caràcter divulgatiu sobre diferents temes de la història de Catalunya i del món. El seu nom, prové de l'adjectiu llatí *sapiens* –ntis, que té el significat “d'intel·ligent, savi”.

Il·lustració 8: exemplar de la revista *Sàpiens*.

- **Lambda:** és una revista que serveix com a mitjà de diàleg per a les persones que formen el Casal Lambda-societat, que principalment presenta temes de l'actualitat homosexual. El seu nom, prové de la onzena lletra de l'abecedari antic grec, l'anomenada $\lambda\alpha\mu\beta\delta\alpha$.

Il·lustració 9: exemplar de la revista *Lambda*.

- **Marathon:** és una revista mensual d'atletisme popular en català, nascuda l'any 1982 de la mà de Ramon Oliu, fundador de la Comissió Marató Catalunya. Doncs bé, el seu nom prové del substantiu grec Μαραθων πνος ο, que era una esplanada de l'Àtica, una regió de Grècia, coneguda per un fet que va dur a terme un jove anomenat Fidípides, i és que va córrer des de Marató fins Atenes, durant les Guerres Mèdiques, per tal d'anunciar que els enemics havien fugit. I és en honor a aquesta cursa que es va instaurar una nova prova en el món de l'atletisme: la Marató, que consisteix a recórrer una distància d'uns 40 km.

Il·lustració 10: logotip de la revista Marathon.

5. ESTUDI D'EL GREC I EL LLATÍ EN ELS NOMS D'EMPRESSES I ASSOCIACIONS DE LLEIDA

Amb aquest apartat encetem la part pràctica d' el treball, i per tant, el tema primordial d'aquest. A continuació us trobareu amb un seguit de vint-i-set empreses i una associació els noms dels quals són clarament d'origen grec i llatí. A cada establiment li he volgut dedicar una pàgina, en la qual es troba ordenada tota la informació que he cregut necessària d'incorporar al treball respecte a aquestes empreses.

En primer lloc, i després del nom de l'empresa i/o associació, trobareu una petita llista en forma de llibreta que recull els aspectes personals de l'establiment, així com l'adreça, el telèfon, la pàgina web, el correu electrònic i el tipus d'organització que presenta, ja sigui una franquícia o una empresa lleidatana.

Tot seguit, podreu llegir un escrit organitzat per paràgrafs. En el primer de tots es dona a conèixer el tipus de producte o servei que ofereix l'establiment, així com l'any en què es va inaugurar. En el segon, s'explica el motiu o motius (si se'n té coneixement) pels quals els fundadors van triar el nom que porta el seu negoci o associació. A continuació, en el tercer paràgraf trobareu l'origen etimològic de la paraula o expressió que porta l'establiment, és a dir, podreu comprovar la paraula mare escrita en llengua grega o llatina i una breu explicació del seu significat. Finalment, en el quart paràgraf he decidit comentar la relació que manté el nom de l'empresa o associació amb el servei o productes que s'hi ofereixen.

Per últim, he volgut afegir dues fotografies, que trobareu al final de pàgina de cada establiment. La primera és una representació del mapa de la ciutat de Lleida, extret de l'aplicació *Google Maps*, on es troba localitzada l'empresa amb un punt que destaca a sobre del mapa. Juntament a aquest mapa s'hi troba una fotografia de la façana de l'establiment, sempre que s'ha pogut, menys en dues ocasions, que en comptes de la façana trobareu el logotip de l'empresa.

Així doncs, us convido a conèixer quins són aquestes empreses lleidatanes que tenen la peculiaritat de presentar un origen clàssic al seu nom!

ABACUS

Abacus és una cooperativa que neix l'any 1968, en plena època franquista. Segons em va explicar la cap de botiga de l'Abacus de Lleida, en els seus inicis la cooperativa pertanyia a un grup de mestres que compartien material en comú i que es van agrupar per, entre d'altres coses, aconseguir millors preus en material escolar i poder realitzar autoedicions de llibres en català. Més tard, van obrir la cooperativa al públic i tothom podia accedir al material.

Pel que fa al seu nom, Abacus, la cap de botiga em va dir que van escollir el nom en llatí expressament, perquè li volien ficar el nom d'àbac, un "aparell simple de càlcul digital consistent en un marc proveït de filferros paral·lels, al llarg dels quals hom fa córrer boles foradades, usat per a fer totes les operacions aritmètiques bàsiques"⁸, però com en època franquista no estava permès la utilització del català, van decidir ficar-lo en llatí: *abacus* –i (m.)⁹, que era de fet la llengua d'on procedia.

Actualment, Abacus ofereix una àmplia gamma de productes de papereria, llibres, material escolar, joguines i objectes que ens faciliten el càlcul. Per tant sí que hi ha una relació entre el nom de la cooperativa i allò que ofereix al públic.

Il·lustració 11: localització d'Abacus a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 12: façana exterior d'Abacus a Lleida.

⁸ Enciclopèdia Catalana: www.enciclopedia.cat

⁹ Diccionari Il·lustrat Llatí- català Català- Llatí. Barcelona. Ed. Vox, 2001

Adreça:
Av. Alcalde Pujol, 13

Telèfon:
973 272 812

Web:
-

Mail:
-

Organització:
Establiment de Lleida

Pel que fa al seu nom, l'amo em va explicar que sempre s'ha dit de la mateixa manera, i que va escollir el mot Alfa perquè era una marca comercial relacionada amb els productes que oferia, tot i que sabia que allora la paraula venia del grec clàssic.

Tot i que no té res a veure amb els productes que s'ofereixen a la botiga (només perquè és una marca comercial), he considerat que havia de formar part del meu treball perquè d'alguna manera els fundadors de la marca van triar un nom amb origen clàssic.

Il·lustració 13: ubicació de l'establiment Alfa a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 14: façana exterior d'Alfa a Lleida.

ALNUS

Alnus és una empresa d'assessorament tècnic que va obrir l'any 1999 i el seu motiu fundacional és el treball envers el medi ambient. Es dediquen, per exemple, a regenerar zones humides, recuperar àrees degradades o bé l'adequació lúdica i recreativa d'àrees naturals o semi- naturals.

Un treballador de l'empresa em va comentar que en el seu dia van voler que el nom de l'empresa fos Alnus per dos motius principals: perquè, en primer lloc, tenia relació amb la feina que realitzaven, si bé no, "alnus" és el nom culte d'una determinada espècie de vegetació de ribera, segons em va explicar. I en segon lloc, perquè al ser un mot que

començava per la lletra "a", estaria sempre ben posicionat a les llistes i índexs ordenats alfabèticament.

Aquest nom prové del llatí *alnus* –i (f.)¹¹, i vol dir vern, un tipus d'espècie arbòria, com he comentat en el paràgraf anterior.

Doncs bé, he comprovat que en el seu moment els amos tenien consciència de la llengua llatina i a més varen triar el nom "Alnus" a propòsit, perquè d'alguna manera es relacionava amb els serveis que duen a terme.

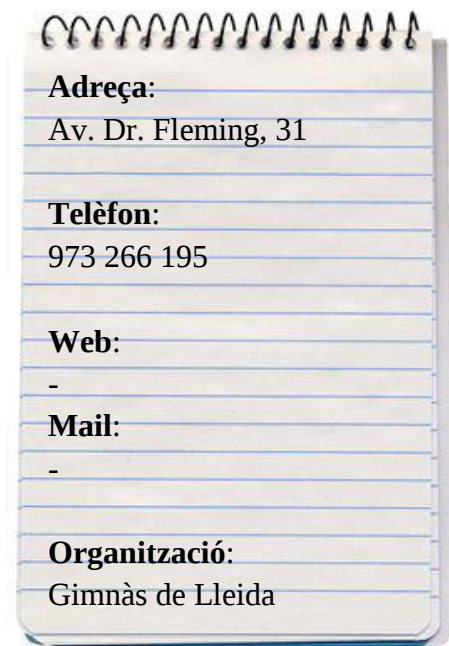

Il·lustració 15: localització d'Alnus a Lleida.

Il·lustració 16: façana exterior d'Alnus a Lleida.

¹¹ Diccionari Il·lustrat Llatí- català Català- Llatí. Barcelona. Ed. Vox, 2001

ARGOS GYM

Argos Gym és un gimnàs que va obrir les seves portes l'any 1987 i sempre ha dut el mateix nom. Ofereix des dels seus inicis uns serveis propis de gimnàs, com ara exercicis d'alt rendiment, fitness o musculació; a més disposa d'entrenadors personals, sauna i especialistes en nutrició.

La recepcionista del gimnàs no sabia exactament el motiu pel qual els amos van decidir anomenar Argos al gimnàs, però en canvi sí que sabia que la paraula tenia un origen clàssic, perquè de fet, ella mateixa em va dir que era el gos d'Ulisses.

Doncs bé, la paraula Argos en grec Ἄργος εὖς¹² és l'animal d'Ulisses, que apareix a la Odissea d'Homer, conegut també com a exponent de la fidelitat animal¹³.

El nom del gimnàs està format per una paraula d'origen grec i per una anglesa, *Gym*, que vol dir "gimnàs"¹⁴. Suposo que la relació que hi ha entre el nom i allò que ens ofereix el gimnàs és la fidelitat amb la qual ens tractaran, ja que si confiem en les activitats que ells ens proposen aconseguirem el nostre propòsit: estar en forma i lluir un cos musculós.

Il·lustració 17: ubicació d'Argos Gym a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 18: façana exterior d'Argos Gym a la ciutat de Lleida.

¹² Diccionario Manual Griego, Griego clásico- Español. España. Ed. Vox, 1967

¹³ Wikipèdia: <http://es.wikipedia.org>

¹⁴ Word Reference: www.wordreference.com

AXEM INFORMÀTICA

Àxem informàtica és una empresa que els seus inicis es remunten cap a l'any 1997, i des de llavors s'ha dedicat a oferir serveis informàtics.

L'amo em va explicar que en el seu moment, buscava un nom pel negoci que fos curt, nou i ni en català ni en castellà, per tal de reforçar l'orientació tecnològica. Així que va investigar en un diccionari de llatí i va trobar que Abacus s'adequava molt bé amb el negoci, perquè de fet un àbac era considerat el primer ordinador personal, però el va descartar perquè a la ciutat ja hi havia una acadèmia que portava aquest nom. Així que finalment va triar, del

mateix diccionari, el terme Axe, considerat un dels filferros d'un àbac, i li va afegir l'ema final per diferenciar-lo de la marca de cosmètics.

Aquesta paraula ve del llatí *axis -is (m.)*¹⁵, i el seu significat ja l'he comentat. Tot i que en un primer moment, al veure a simple vista el nom del negoci, vaig pensar que es referia a un acusatiu singular de la tercera declinació, però l'explicació de l'amo comentada en l'anterior paràgraf m'ho va fer desmentir.

Així doncs, sí que podem trobar alguna relació entre el nom de l'establiment i allò que ofereix, perquè de fet, els ordinadors, malgrat ser tant complexos, estan formats per una sèrie de filferros i eixos que amb d'altres elements el fan funcionar.

Il·lustració 19: ubicació d'Àxem a Lleida.

Il·lustració 20: façana exterior d'Àxem a Lleida.

¹⁵ Diccionari Il·lustrat Llatí- català Català- Llatí. Barcelona. Ed. Vox, 2001

BONUM RESTAURANT

BOnum és un restaurant especialitzat en cuina avantguardista amb base lleidatana i de mercat que va obrir les seves portes l'any 2012.

Pel que fa al nom que porta, va ser triat pel mateix cap i cuiner, en Ramon Tudela amb el qual vaig tenir la sort de poder parlar. Ell, durant la seva trajectòria com a cuiner, va tenir la sort de passar per restaurants com el Bulli de Ferran Adrià, el millor cuiner del món.

Aquest nom prové de l'adjectiu llatí *bonus* –a –um¹⁶, que vol dir “bo, excel·lent”. Té irregularitats tant al comparatiu, que seria *melior* –ius, com al superlatiu, que seria *optimus* –a –um.

Doncs bé, aquest nom el va triar en Ramon perquè el volia que tingués una relació amb el menjar i que sonés a català, però que no ho fos. Així va pensar que ficar-lo en llatí era una molt bona opció, ja que de fet és la llengua mare del català i va triar BOnum perquè a més a més li quedava bé amb el joc del logotip, en el qual la O és un plat amb el vapor o fum que surt en forma d'espiral, tal i com es pot apreciar al rètol de la imatge 22.

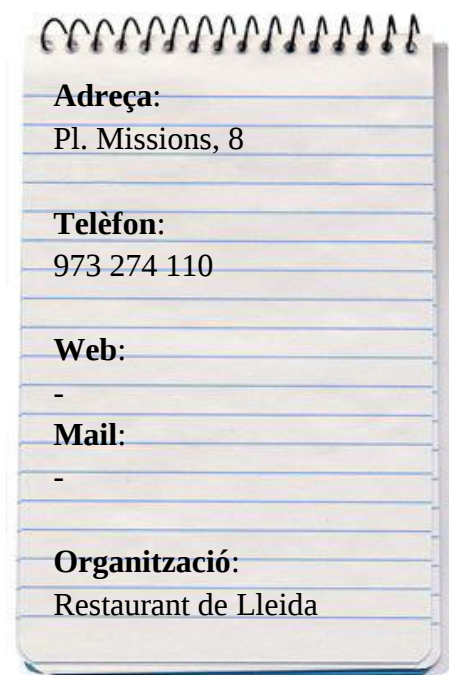

Il·lustració 21: ubicació de Bonum Restaurant a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 22: façana exterior de Bonum Restaurant a Lleida.

¹⁶ Diccionari Il·lustrat Llatí- català Català- Llatí. Barcelona. Ed. Vox, 2001

CAFETERIA- BAR BRUTUS

Aquest restaurant fa quinze anys que és obert i ofereix els serveis típics d'un bar- restaurant: tapes, entrepans, plats combinats, vins, etc. A més a més, disposa d'una àmplia terrassa exterior on es poden degustar tots els plats que preparen.

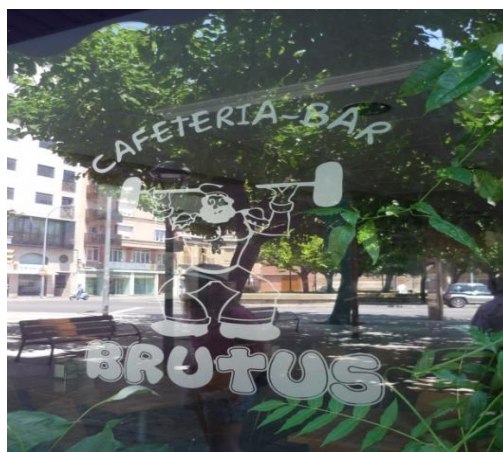
Una treballadora d'allà no em va saber explicar el motiu exacte de la tria del nom que porta el restaurant, tot i que em va dir que mai ha canviat de nom. També desconeixia que el nom del lloc on treballava tingués un origen grecolatí.

Doncs bé, *brutus* –a- um és un adjectiu llatí que significa “bèstia, insensible”, tot i que el significat arcaic d'aquesta paraula és en realitat pesat, i s'acostumava a aplicar a les persones pesades de cos, i també a animals de càrrega¹⁷.

Per tant, el significat que adquireix el nom del restaurant no està relacionat amb el servei que ofereixen, sinó amb el seu logotip o dibuix que els simbolitza, com podem observar a la il·lustració 24, on un home d'una corporació pesada aixeca unes peses.

Il·lustració 23: ubicació de Cafeteria-Bar Brutus a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 24: finestra exterior de Cafeteria-Bar Brutus a la ciutat de Lleida.

¹⁷ Origen de las palabras: <http://etimologias.dechile.net/>

CARPE DIEM

El centre Carpe Diem fa ben poc que és obert, des de l'any 2011, i està especialitzat en foto depilació i rejoeniment Unisex amb el sistema e-light.

La propietària del centre coneixia l'origen clàssic de la expressió que porta per nom el seu negoci, i de fet el va triar junt amb el seu marit, perquè a l'hora de triar-lo no es ficaven d'acord, i van decidir anomenar-lo d'aquesta manera perquè era una expressió molt interessant i ells es trobaven en aquell moment de la vida que era una mena de “carpe diem”.

L'expressió “carpe diem” prové del llatí i vol dir literalment: “*aprofita el moment, l'oportunitat, perquè potser demà aquesta oportunitat ja no existeixi*” i va ser utilitzada per primera vegada pel poeta llatí Horaci. És també un tema molt recurrent en literatura, sobretot en etapes com ara el Barroc, el Renaixement o el Romanticisme¹⁸.

Sabent això, és fàcil d'associar el nom del centre i el perquè va ser escollit, ja que en el moment en què els propietaris van decidir crear el centre era una oportunitat única que se'ls havia presentat i si no l'aprofitaven potser anys més tard no la podrien recuperar.

Il·lustració 25: ubicació de l'establiment Carpe Diem a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 26: façana exterior de Carpe Diem a Lleida.

¹⁸ Wikipedia: <http://ca.wikipedia.org>

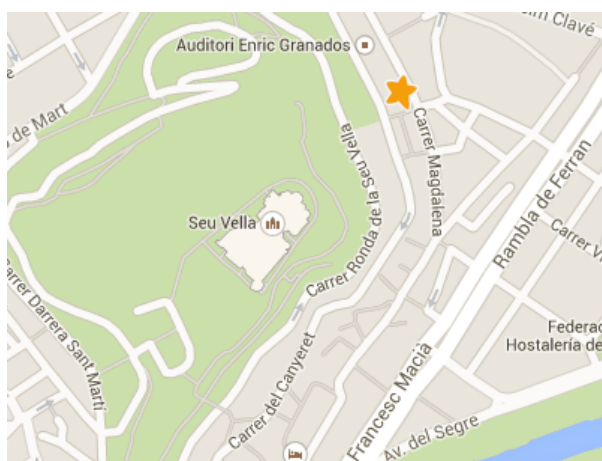
EUREKA KIDS

Les botigues Eureka Kids són especialitzades en joguines educatives i tenen establiments repartits arreu d'Europa. La primera franquícia va ser oberta l'any 1930.

La dependenta de la franquícia que hi ha establerta a Lleida no sabia exactament perquè els fundadors varen triar en el seu moment l'expressió Eureka com a nom per a les seves botigues, tot i que sí que tenia consciència que provenia del grec.

Doncs bé, l'exclamació ve del grec εὔρηκα i és el temps perfet del verb εὕρισκω. El seu significat literal és: Ho he trobat!! Aquesta interjecció és atribuïda al grec matemàtic Arquímedes de Siracusa, que va pronunciar-la quan va descobrir un mètode per determinar la puresa de l'or¹⁹.

Així doncs, els amos podrien haver triat aquest nom per tal de donar una mica d'intriga a les botigues i atreure a la gent per entrar i descobrir tot allò que s'ofereix, tot dient que allà es troba allò que cercaven.

Il·lustració 27: ubicació d'Eureka Kids a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 28: façana exterior d'Eureka Kids a Lleida.

¹⁹ Origen de las palabras: <http://etimologias.dechile.net/?eureka>

IANUA ARQUITECTURES

Ianua Arquitectures és una empresa lleidatana que des que va obrir les seves portes fa poc, l'any 2007, s'ha dedicat a oferir els serveis relacionats amb el món de l'arquitectura, com bé és evident.

Un arquitecte d'aquesta empresa em va explicar que varen escollir, en el seu moment, aquest nom per a l'empresa expressament tant pel significat que el mot aportava com per la bona sonoritat que tenia.

Doncs bé, la paraula llatina *ianua* –*ae*²⁰ vol dir “porta”, però els amos de l'empresa van agafar el sentit figurat de la paraula, de manera que el que van voler designar era el concepte d'entrada, més general i entesa com la forma d'entrar a un lloc o un espai.

Finalment, cal dir que els amos sí que tenien certa consciència de la llengua llatina, i d'aquesta manera també buscaven poder crear una certa curiositat als clients nous i que així s'interessessin pels serveis que ofereixen. Aquest mateix motiu va fer que “arquitectures”, també formés part del nom del negoci, però en català, per a que pogués quedar clar que són una empresa que es dedica a l'arquitectura.

Il·lustració 29: ubicació d'Ianua Arquitectures a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 30: logotip d'Ianua Arquitectures.

²⁰ Diccionari Il·lustrat Llatí- català Català- Llatí. Barcelona. Ed. Vox, 2001

IBERICUS

Adreça:
C/ Major, 22

Telèfon:

Web:
<http://www.ibericus.eu/>

Mail:
-

Organització:
Franquícia

Ibericus és una empresa destinada a la venda d'embotits i sobretot pernills ibèrics que compta amb un servei de bar per als seus clients. Aquesta empresa consta de diferents seus repartides arreu de Catalunya, i una d'elles és la que està localitzada al centre de Lleida.

Les dependents de la franquícia lleidatana no sabien ben bé el motiu de la tria d'aquest nom per a l'empresa, perquè no tenien cap relació amb els fundadors.

Però bé, es dedueix que el mot que dóna nom a aquesta franquícia prové del terme grec Ἰβηρία ας η, que fa referència al nom de la Península Ibèrica, tal i com era coneguda en temps dels grecs. Aquest mot, alhora prové del grec Ἰβηρ ηπος ό, que era el nom que utilitzaven els grecs per anomenar el que avui dia seria el riu Ebre i alhora és el nom que van rebre els habitants de la Península que arribaren a partir del segle VI aC i la procedència dels quals era el nord d'Àfrica.

Per tant, el terme *Ibericus* té un origen clàssic, malgrat que la paraula original s'hagi modificat per afegir-hi la terminació llatina *-us*, per així donar-li major prestigi, sense deixar de promocionar el seu principal producte: els embotits ibèrics, aquells que provenen del porc ibèric, que s'han criat a la Península Ibèrica.

II·l·lustració 31: ubicació d'Ibericus a la ciutat de Lleida.

II·l·lustració 32: façana exterior d'Ibericus a Lleida.

REVISIONS MÈDIQUES ILERDA

Revisions mèdiques Ilerda és un centre mèdic amb 30 anys d'experiència en temes com ara la revisió dels permisos de conduir, armes o seguretat privada, entre d'altres serveis.

Una treballadora del centre no em va saber explicar ben bé el motiu exacte de la tria del nom que porta l'empresa, només em va comentar que el mot Ilerda és molt normal escoltar-lo per la ciutat, i fins i tot ha arribat a ser una paraula que s'ha introduït en el seu vocabulari habitual.

Doncs bé, *Ilerda*, *-ae* (f.)²¹ era com s'anomenava en temps dels romans a la ciutat de Lleida, com

bé he comentat anteriorment.

Així que els amos, en el moment de l'elecció del nom de l'empresa, tenien certa constància del llatí, i no és estrany que decidiren escollir aquest nom per tal que portés el nom de l'empresa, ja que el servei s'ofereix a la ciutat, i és una mostra que els propietaris se senten lleidatans.

Il·lustració 33: ubicació de Revisions Mèdiques Ilerda a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 34: façana exterior de Revisions Mèdiques Ilerda a Lleida.

²¹ Diccionari Il·lustrat Llatí- català Català- Llatí. Barcelona. Ed. Vox, 2001

ILERDA SERVEIS

Aquesta empresa d'origen familiar és la principal distribuïdora de productes de neteja tant per a Lleida capital com per a la seva província i províncies veïnes, com ara la nostra, Tarragona. Aquest servei l'ofereix des de l'any 1988.

Segons el fill del seu fundador, un home molt arrelat a la seva pàtria, la ciutat de Lleida, en el seu moment va escollir *Ilerda* expressament, sabent que era el nom de la seva ciutat però en romà, perquè el nom de l'empresa havia de contenir *Serveis*, pel tipus d'establiment que són, i *Ilerda* perquè el mateix nom en català ja el portaven moltes empreses de la zona, i per tant ja estava registrat o

patentat.

Pel que fa a l'etimologia del terme llatí Ilerda, ja l'he comentat anteriorment²².

Per tant, el nom que porta aquest empresa és una clara mostra del patriotisme que sentia el seu fundador cap a la seva ciutat, i està alhora molt lligat a la tasca que duen a terme: oferir una sèrie de serveis, sobretot de neteja, als establiments o clients que ho sol·licitin.

Il·lustració 35: ubicació d'Ilerda Serveis a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 36: façana exterior d'Ilerda Serveis a la ciutat de Lleida.

²² Veure pàgina 30.

IMAGINARIUM

Imaginarium és una empresa que va néixer l'any 1992 a Saragossa i que s'ha anat expandint arreu d'Espanya durant els darrers anys. Es dedica principalment a la venda de joguines educatives per a nens d'entre 0 i 12 anys.

Pel que fa al nom que porta aquesta empresa des dels seus inicis, allà no em van saber explicar els motius sobre el perquè varen escollir-lo, però sí que tenien consciència que era un nom de procedència llatina.

Doncs bé, prové de l'adjectiu llatí *imaginarius* –a –um i té el significat “d’imaginari”²³.

Així doncs, sí que existeix una certa relació entre el nom que porta l'empresa i allò que ofereix, perquè com afirmen a la seva pàgina web, ofereixen un tipus de producte que té a com a protagonista al nen i a la seva imaginació, ja que de fet, quan els nens entren en una botiga de joguines i les observen s'imaginen nous mons en els qual ells són els mateixos protagonistes. En aquesta botiga, a més a més, els facilita l'entrada a aquest món imaginari gràcies a una de les dues portes de les quals disposen, que està a la seva altura.

Il·lustració 37: ubicació d'Imaginarium a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 38: façana exterior d'Imaginarium a Lleida.

²³ Diccionari Il·lustrat Llatí- català Català- Llatí. Barcelona. Ed. Vox, 2001

INLINGUA

Inlingua és una gran organització que té repartits centres en 39 països d'Europa, Àfrica, Àsia i Amèrica especialitzats en l'ensenyança d'idiomes. El centre de la ciutat de Lleida, concretament, va ser fundat l'any 1968 i des de llavors s'imparteixen classes acadèmiques i professionals d'idiomes.

En contactar amb el centre per tal d'informar-me sobre el motiu de la tria de l'expressió Inlingua, em van comentar que no varen ser ells els que van triar el nom, sinó els fundadors, que tenen la seu a Berna, i que per tant no ho sabien.

De totes maneres, l'expressió ve del llatí i està formada per la preposició *in*, que vol dir en, quant a (alguna cosa), i pel substantiu *lingua* –*ae*²⁴, que vol dir llengua, idioma. L'expressió tindria el significat literal d'"en quant a l'idioma".

Així doncs, sí que podem trobar una relació entre el nom del centre i allò que ofereix, ja que les classes que s'imparteixen són únicament d'idiomes.

Il·lustració 39: ubicació d'Inlingua a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 40: rètol d'Inlingua a la ciutat de Lleida.

²⁴ Diccionari Il·lustrat Llatí- català Català- Llatí. Barcelona. Ed. Vox, 2001

NATURA

Natura va néixer com a botiga l'any 1992 a Barcelona, i dos anys més tard, el 1994, va començar la seva expansió arreu d'Espanya a través de franquícies. De fet, va ser l'any 1994 quan es va obrir la botiga Natura de Lleida, segons em va comentar la dependenta.

Pel que fa al seu nom, Natura, la dependenta de la botiga de Lleida em va dir que mai s'ha canviat de nom i que els fundadors el varen escollir tenint consciència que provenia del llatí: *natura -ae (f)*²⁵, tot i que no ha sofert cap canvi i en català la paraula s'escriu de la mateixa manera. I per què van escollir

el mot natura i no un altre? Doncs bé, perquè en els seus inicis a la botiga hi havia molts elements i materials de la mare naturalesa, i fins i tot s'assemblava a una petita selva, amb elements com ara herbes penjant dels sostres, animals, etc.

Avui dia, Natura es dedica a oferir als seus clients tota mena d'articles per la llar i per un mateix.

Per tant la relació la trobem en l'aspecte que he comentat al segon paràgraf.

Il·lustració 41: ubicació de la botiga Natura a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 42: façana exterior de la botiga Natura a Lleida.

²⁵ Diccionari Il·lustrat Llatí- català Català- Llatí. Barcelona. Ed. Vox, 2001

NEXUS

Aquest és un centre d'Estètica integral a Lleida des de l'any 1996, on hom pot trobar un gran ventall de tractaments, des d'estètica fins a cirurgia. Alhora, també disposa de més de 100 centres col·laboradors a tot Catalunya i l'Aragó.

Segons la directora gerent del centre, el nom va ser triat en el seu moment expressament en llatí, però el que no sabia era el motiu.

Doncs bé, el nom que porta l'empresa ve de la paraula masculina llatina *nexus* –us²⁶, i té el significat de vincle, nexa d'unió entre dues coses.

I és que la relació de significat entre el mot i el servei que ens ofereix aquest centre rau, segons em van comentar, en el nexa entre la Medicina i l'Estètica, ja que d'alguna manera i seguint la seva filosofia el que volen aportar als seus clients és confiança i alhora seguretat, de manera que sortiràs del centre amb el propòsit amb el que havies entrat a la vegada que saps que no t'has perjudicat la salut.

Il·lustració 43: ubicació de Nexus a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 44: façana exterior de Nexus a Lleida.

²⁶ Diccionari Il·lustrat Llatí- català Català- Llatí. Barcelona. Ed. Vox, 2001

NOSTRUM

Nostrum es dedica, des de 1999, a la venda de menjar casolà a preus assequibles per a tothom. La franquícia Nostrum que es troba a Lleida fa només un any que és oberta, segons em varen comentar.

Bé, l'Administrativa de vendes i màrqueting de Nostrum em va explicar molt amablement que van triar aquest nom com a referència de la mediterraneïtat, del que els romans anomenaven “*Mare nostrum*” (Mar Mediterrani), ja que els seus plats formen part del que anomenem dieta mediterrània, i també perquè és perfectament transportable a qualsevol indret del món, i el terme “Nostrum” va més enllà d'un exclusiu idioma,

adaptant-se perfectament a la filosofia que ells volen transmetre.

Aquest nom prové del pronom possessiu llatí *noster* –tra –trum²⁷, que vol dir “allò que és nostre, de nosaltres”. Tot i que és un pronom, també es pot utilitzar com a adjectiu.

D'aquesta manera, els propietaris de l'empresa tenien consciència de la llengua llatina i van voler amb aquest mot, deixant de banda els motius esmentats anteriorment, donar confiança als seus clients, ja que es tracta d'un menjar casolà, “la nostra cuina, la tradicional”, em va comentar l'Administrativa, i aquest fet el podem veure reflectit al subtítol del rètol (il·lustració 24), on esmenta que ofereixen “*el menjar de la mare per*

Il·lustració 45: ubicació de la botiga- restaurant Nostrum a la ciutat de Lleida.

emportar”.

Il·lustració 46: façana exterior de Nostrum a Lleida.

²⁷ Diccionari Il·lustrat Llatí- català Català- Llatí. Barcelona. Ed. Vox, 2001

NUTRICOR

Nutricor és una empresa oberta des de l'any 1994, que mai ha canviat el seu nom i ofereix tot tipus d'alimentació per al bestiar, tot i que són especialistes en remugants de llet, com ara vaques o cabres, i en remugants de carn, com ara vedells o xais.

La secretària que vaig trobar a l'establiment de Lleida no sabia que Nutricor tenia un origen clàssic, i a més, em va comentar que, tot i que no ho sabia del cert perquè només hi portava dos anys com a treballadora, potser els amos en el seu moment van decidir posar-li aquest nom a

l'empresa abreujant l'expressió "Nutrició Cortés", que és així com es deia l'amo.

Nutricor és un verb llatí de la primera conjugació que vol dir "criar, alimentar"²⁸.

Així doncs, tot i que és un possible motiu (a part del que em va dir la secretària de l'empresa), perquè desconec l'original, els amos podien haver escollit un verb llatí per expressar amb una sola paraula l'acció principal que ells duïen a terme: alimentar i fer créixer el bestiar.

Il·lustració 47: ubicació de l'empresa Nutricor a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 48: façana exterior de Nutricor a Lleida.

²⁸ Diccionari Il·lustrat Llatí- català Català- Llatí. Barcelona. Ed. Vox, 2001

Adreça:
Carrer del Carme, 38

Telèfon:
973 23 12 65

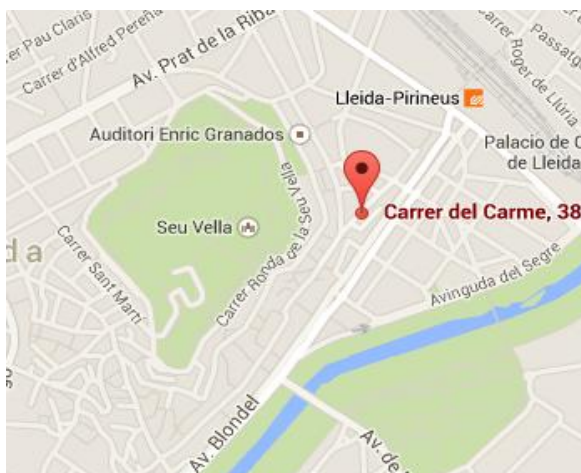
Web:
www.orchestra.fr/

Mail:
-

Organització:
Franquícia

Pel que fa al nom que porta aquesta franquícia, la dependenta de la botiga no tenia cap coneixement del seu origen, però a la seva pàgina web fa alguna menció referent a això.

on actuava el cor”.

Il·lustració 49: ubicació d'Orchestra a la ciutat de Lleida.

PRENATAL

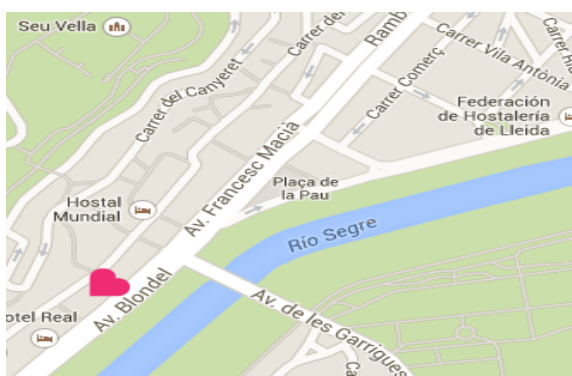
La franquícia Prenatal de la ciutat de Lleida, com totes les altres repartides per Espanya, ofereix roba i accessoris per a nadons, nens petits, i sobretot per a pre-mares. Les primeres botigues es van obrir a Milan i Barcelona fa prop de 50 anys.

La dependenta de la botiga sabia que el nom de l'empresa tenia un origen clàssic, però no em va saber explicar el motiu exacte de la tria.

Així doncs, *Prenatal* prové del llatí i està format per dues arrels. La primera és una preposició *Pre*, que vol dir “abans”, i la segona, *Natal*, és un temps verbal en participi del verb *Nascor*, que

sofreix una transformació perquè és un verb deponent²⁹ i té el significat de “néixer”. Llavors, la traducció literal de l'expressió *Prenatal* seria “abans de néixer”.

Podem concloure doncs, tot i que només és una suposició, que els fundadors varen decidir ficar-li aquest nom, perquè potser en els seus inicis només venien roba i productes destinats a les dones a punt d'infantar. Encara que actualment, aquesta relació entre el producte que ofereix i el nom que porta l'empresa es manté igualment, perquè a banda de vendre roba per a nens d'edat més gran, segueixen oferint roba i accessoris per a pre-mares.

Il·lustració 51: ubicació de Prenatal a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 52: façana exterior de Prenatal a Lleida.

²⁹ Un verb deponent és aquell que presenta les seves formes verbals en passiva però la seva traducció és activa.

RES NON VERBA

Aquesta associació lleidatana no ha dut sempre el mateix nom, ja que va néixer a la dècada dels seixanta i llavors era anomenada “Patronato de Colegios Mayores Ilerdenses”. Però l’any 1996 es van aprovar uns nous estatuts i l’associació va canviar els seus objectius i alhora el seu nom. Des d’aleshores l’associació s’ha anomenat Res non Verba i es dedica principalment a donar suport a la cultura.

Segons em va informar un soci, el nom que li van ficar a l’associació l’any 1996 va ser triat expressament per la significació que tenia l’expressió, ja que definia els nous objectius que s’havien proposat, i a més a més, perquè era el lema que havia dut l’associació quan encara era anomenada “Patronato de Colegios Mayores Ilerdenses”.

Doncs bé, *Res non verba* és una expressió llatina que vol dir “fets, no paraules” i ens mostra l’esperit pragmàtic de la mentalitat dels romans. Aquestes paraules se li atribueixen per primer cop a Cató el Vell, un senador del segle II aC i que aplicava a la seva forma de concebre la política.

Així doncs, com he comentat anteriorment, la relació que hi ha entre l’associació i el nom que porta són els objectius pels quals es mouen.

Il·lustració 53: ubicació de Res non Verba a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 54: façana exterior de Res non Verba a la ciutat de Lleida.

SICORIS CLUB

Aquest club esportiu es va fundar a Lleida l'any 1947, i actualment es dedica a la promoció i a la pràctica d'activitats culturals, artístiques, esportives i de lleure; en el qual s'han format autèntics esportistes d'èlit, com per exemple el piragüista Quim Larroya, primer olímpic del club.

Una treballadora d'allà sí que tenia consciència de l'origen clàssic del nom que porta el lloc on treballa; fins i tot em va explicar el motiu de la tria, i és que el nom de Sicoris Club es deu al nom llatí de Segre. Resulta que en aquella època, el club estava molt a prop del riu que passa actualment per la ciutat, el Segre, i allà, com portava força cabdal era motiu d'esdeveniments esportius, el piragüisme és un d'ells, que també el practica avui dia el club. Així, els fundadors van trobar oportú posar-li aquest nom al club, perquè per una banda era emblemàtic, i al estar escrit en llatí, per altra, era prou atractiu.

Doncs bé, *Sicoris -is* (m.) en llatí es refereix al riu de la Hispània Tarraconense, l'actual riu Segre que passa per la ciutat de Lleida.

Per tant, en part sí que hi ha una relació entre el servei que ofereix el club i el nom que porta, perquè algunes de les activitats que es duen a terme es practiquen en aquest riu de Lleida.

Il·lustració 55: ubicació de Sicoris Club a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 56: façana exterior de Sicoris Club a Lleida.

SINONIMUS PARFUMS

Sinonimus Parfums és una botiga que va obrir les seves portes a Lleida a l'any 2011 i que es dedica a la venda de perfums a granel de marca blanca, de sabons artesanals, d'encens, etc.

Un treballador de la botiga sabia que el nom que porta la botiga té un origen clàssic, concretament de la llengua llatina. A més a més, em va explicar que van adaptar la paraula llatina, de manera que van canviar les dues "y" per "is", per tal de donar-li una mica més de personalitat. A l'hora de la tria del nom de la botiga, em va comentar, buscaven un mot que no fos ni català ni castellà però que alhora fos entès a un nivell més internacional, i la

solució la van trobar en la llengua llatina.

Doncs bé, el mot *Sinonimus* prové de la paraula llatina *synonymus*, que alhora prové del mot grec συνωνυμος ου ό, i té el significat de "sinònim, allò que té una mateixa o semblant significació a una altra"³⁰.

Per tant, es pot afirmar que els amos sí que tenien consciència que agafaven un mot llatí per al nom de les seves botigues, i a més a més, el van escollir perquè tingués relació

II·lustració 57: ubicació de Sinonimus Parfums a la ciutat de Lleida.

II·lustració 58: façana exterior de Sinonimus Parfums a Lleida.

amb el seu principal producte, ja que de fet el nom encaixa amb el concepte de perfumeria a granel amb similituds a altres marques existents al mercat.

³⁰ Real Academia Española: <http://www.rae.es/>

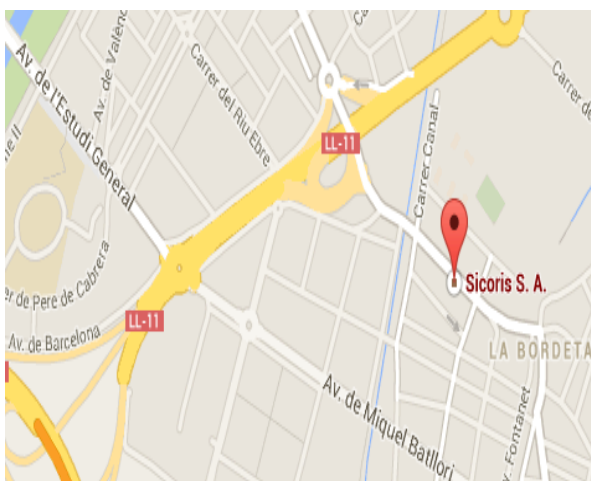
RODAMIENTOS Y SUMINISTROS SICORIS

Aquesta és una empresa fundada a Lleida l'any 1986, dedicada a la distribució i comercialització de tota mena de rodaments, elements de transmissió de potència i estanquitat, per al sector de maquinària agrícola, automòbil i industrial.

El treballador que em va atendre em va comentar que el nom que portava l'empresa el van escollir els amos, que ara ja no hi són, però no sap el perquè de la tria del mot Sicoris. El mateix noi també desconeixia que el nom que porta l'empresa era com s'anomenava en temps dels romans al riu Segre.

Pel que fa a l'etimologia del mot Sicoris ja l'he comentat anteriorment³¹.

Es podria concloure doncs, tot i que el motiu original de la tria del nom de l'empresa es desconeix, que en el seu moment el podien haver triat perquè l'establiment es trobava a prop d'aquest riu existent ja a l'època romana.

Il·lustració 59: ubicació de Rodamientos y Suministros Sicoris a la ciutat de Lleida.

Il·lustració: 60: rètol de Rodamientos y Suministros Sicoris a Lleida.

³¹ Veure pàgina 42.

LA SIRENA

Aquesta empresa va néixer l'any 1983, i des d'aleshores s'ha dedicat a la venda de productes congelats.

En preguntar-li a la dependenta de la botiga de Lleida, sabia que la sirena era un personatge mitològic però em va saber explicar el perquè d'aquesta paraula com a nom per l'empresa.

Doncs bé, les sirenes, Σειρηνες, seguint la mitologia tradicional, eren uns mostres meitat dona, meitat au que van aparèixer per primer cop a l'Odissea d'Homer, on eren molt conegudes pel seu cant. Aquestes, vivien en una illa del mar

Mediterrani i amb la seva dolça veu i uns pocs instruments feien sonar unes cançons que atreien els mariners i els feien naufragar. Però Ulisses, en el viatge de retorn a la seva pàtria, és avisat de la tragèdia que duïen a terme les sirenes i aprofita la seva astúcia per passar per l'indret on es trobaven amb èxit, sense haver naufragat, com havien fet la majoria de mariners³².

Podria ser que el nom l'haguessin ficat, en els seus temps, al relacionar les sirenes, que vivien al mar, amb alguns dels productes que estan a la venda a la botiga, que provenen també del mar. I fins i tot, pel fet que si acudim a la Sirena no podrem parar de tornar-hi un i altre cop, ja que estarem, d'alguna manera, atrets pels seus productes de gran qualitat.

Il·lustració 61: ubicació de la botiga La Sirena a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 62: façana exterior de La Sirena a Lleida.

³² Grimal, Pierre. Diccionario de mitología griega y romana. Barcelona, 1981. Pàgs. 483, 484

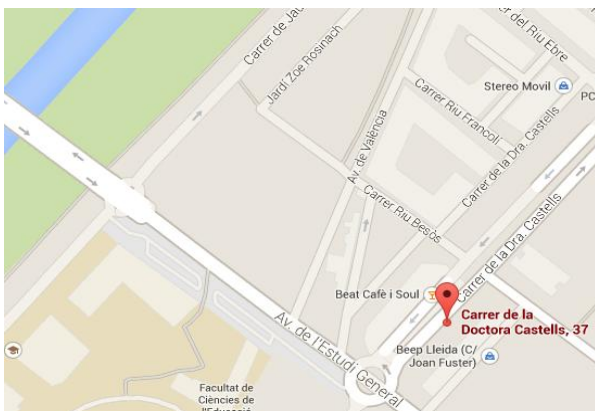
STUDIUM ACADEMIA

Studium Acadèmia ha celebrat aquest any el seu quinzenè aniversari. Ofereix els serveis relacionats amb el món de l'educació, com ara classes de repàs, cursos de preparació per oposicions, classes d'informàtica, d'idiomes, etc.

El nom de l'acadèmia el varen triar els mateixos propietaris, llicenciats en lletres, ja que, segons em varen dir, tenien molt clar que el nom comercial havia de ser llatí, perquè pensen que el llatí és una llengua de prestigi, i que d'alguna manera també l'utilitzem ara. És una manera de reivindicar la nostra peculiaritat davant d'anglicismes. Em van

comentar també que un altre nom possible en què van pensar a l'hora de posar-li el nom a l'acadèmia era Magister, també en llatí, però els agradava més Studium, ja que quedava més bé amb el logotip que va inventar el dissenyador, però en qualsevol cas el nom del centre hauria estat en llatí. A més, a Lleida en aquells temps hi havia l'Estudi General, la primera universitat catalana, i el nom evoca també aquest fet.

Doncs bé, la paraula llatina *studium* –ii (n.)³³, vol dir, entre d'altres significats “estudi, afany per l'estudi, interès”, i amb això queda totalment confirmat que el nom va ser triat a consciència pels propietaris.

Il·lustració 63: ubicació d'Studium Acadèmia a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 64: façana exterior d'Studium Acadèmia a Lleida.

³³ Diccionari Il·lustrat Llatí- català Català- Llatí. Barcelona. Ed. Vox, 2001

VISENDUM

Visendum és una empresa que es dedica a la comercialització d'una fusta tecnològica Europea que també porta el nom de l'empresa. Aquest tipus de fusta s'instal·la sobretot als exteriors i contribueix a reduir la tala dels nostres boscos.

L'enginyer industrial de l'empresa em va comentar que sí que tenien consciència que el tant el nom de l'empresa com el de la fusta provenien del llatí, i fins i tot em va dir que també tenien una altra fusta amb la que treballen que també té un nom llatí: *tanquam*.

Doncs el nom que porta aquesta empresa prové de l'adjectiu llatí *visendus* –a –um i té el significat de “digne d'ésser vist”. Pel que fa a l'altra marca amb la qual treballen, que també la vull comentar, *tanquam*, és un adverbí llatí i té el significat de “com, igual que quelcom”.

Per tant, com en el cas de l'establiment Alfa comentat anteriorment³⁴, els fundadors decidiren ficar el nom d'una marca amb la qual treballen a l'empresa. En aquest cas, el noi que em va atendre em va comentar que van escollir Visendum i no un altre mot precisament pel significat que duu a sobre, perquè aquesta és una fusta molt bona i dóna gust de veure-la i apreciar-la.

Il·lustració 65: ubicació de Visendum a la ciutat de Lleida.

Il·lustració 66: logotip de Visendum.

³⁴ Veure pàgina 20.

6. INFLUÈNCIA PARCIAL O INDIRECTA DE LES LLENGÜES CLÀSSIQUES EN ELS NOMS D'EMPRESSES DE LLEIDA

Els noms dels negocis lleidatans que presenten una arrel grega o llatina en composició amb un altre mot d'un idioma diferent (ja sigui català, castellà o anglès) i aquells el nom del qual es podria considerar un cultisme estan recollits en aquest apartat del treball, i formen un total de cent trenta-nou empreses.

Per tal de presentar-los ordenadament, he elaborat la llista que veureu a continuació, en la qual es troben agrupats per l'arrel que presenten, de manera alfabètica. Com podreu comprovar, he fet una breu explicació per cada arrel (destacada en color groc en cada nom d'empresa lleidatana), tot comentant la seva etimologia i el significat que duen a sobre. A més a més, sempre que ha estat possible, he comentat la relació que tenen aquestes arrels amb el producte o servei que ofereixen les empreses, però no de manera tan detallada com ho he fet en l'apartat anterior, ja que d'alguna manera la influència que tenen per part de la cultura clàssica és inferior.

ARREL I ETIMOLOGIA	SIGNIFICAT	EMPRESSES DE LLEIDA
AERO (ἀήρ - ἀερός, ἡ)	“aire”	• Aeromon Viatges
Aquesta agència de viatges té, entre d'altres serveis, l'oferta de vols a qualsevol indret en avió. Per tant, la relació entre el nom que porta i el servei que ofereix és ben clara, ja que com és evident els avions van pel medi aeri, i gràcies a aquest i al viatge que contractis amb l'agència pots descobrir nous mons.		
AGRO (ager agri)	“camp”	• Casagro Hiper Camp • Sinagro Enginyeria • Agrotècnica del Segrià • Agronova Enginyeria • Agroxarxa • Agrotransport • Gain Agro Enginyeria • Syngenta Agro • Agroseguro

Tot aquest seguit d'empreses estan relacionades amb el món de les feines que es realitzen al camp. És el cas, per exemple, de Casagro Hiper Camp, que es dedica a la comercialització d'eines i subministres per al món agrari, o bé d'Agrotransport, que es dedica a la conducció de productes agraris.		
ALTER (alter –era –erum)	“l'altre”	• Alter Software S.I.
Alter Software S.I és un fabricant de software independent ubicat a Lleida. El terme “alter” segurament l'utilitzen per distingir-se de la resta de botigues d'informàtica i així donar a conèixer l'originalitat dels tipus de software que ofereixen.		
AQUA (aqua –ae)	“aigua”	• Aquasec
Aquesta empresa està lligada amb l'aigua, ja que és una tintoreria, i en aquest tipus d'establiments l'aigua és un element imprescindible, ja que s'utilitza tant per rentar la roba com per planxar-la.		
AUTO (αὐτός-ή-όν)	“per ell mateix”	• Automotor y servicios • Autodalser-Dalmau • Autorecanvi Segre • Autobarris Nord S.I • Bemí- Auto • Brico-Auto • Ilerdaauto • Autostar • Auto Clot S.I • Automóvils Lladós • AutoSegre Motor S.I • Fermin Autoreparaciones • Autocamiones Hervi S.I • Auto Stereo • Autorent A2t S.I. • Autodiler 3000 • Automotor • Autoescola Segrià • Autoescuela Pardinyes • Autoescola Molins-castet • Autoescola Pallars

		• Autoescola Sant Cristobal • Autoescuela San Juan • Autoescuela Exito
En el cas d'aquest prefix trobem una àmplia llista d'establiments que el duen al seu nom, però no en tots els casos té la mateixa funció. Alguns, com per exemple Fermin Autoreparaciones, el que volen és expressar que el servei que porten a terme el fan per ells mateixos, ficant-nos en el cas que siguin autònoms. Altres, utilitzen "auto" com una abreviatura de la paraula automòbil, com és el cas d'Ilerdauto o de les autoescoles.		
AVI (avis –is) + (colo)	"au" + "cultivar"	• Avicola de Lleida
Amb aquest nom, l'empresa dona conèixer fàcilment al seu client el servei que ofereix, és a dir, a la cria o cultiu d'aus.		
BIO (βίος –ου, ò)	"vida"	• Biocarns Menal • Bioconsum
La primera empresa es dedica a la venda de carns i embotits biològics, i per tant el prefix que porta el nom de l'empresa es deu a una abreviatura del mot "biològic". Mentre que la segona està relacionada amb els serveis de la herbodietètica i de l'alimentació ecològica.		
DECO (decor decoris)	"ornament; bell"	• Decoceramica Coll
Aquest prefix "deco" ve del llatí, i en el nom d'aquesta empresa fa referència a la decoració de la casa que obtindràs quan adquireixis els seus productes, com ara mobles o ceràmiques.		
DERMO (δερμα– ατος, τò)	"pell"	• Nuo Dermoes-tètica • Corporación dermoestética
Totes dues són empreses que tracten amb la pell, ja sigui per rejuvenir-la, per fer-li una cirurgia o per combatre l'obesitat o el sobrepès.		

DORMI (dormio)	“dormir”	• Dormiprix
El producte principal que ofereix aquest establiment són els matalassos, i per tant, el nom que porta és evident amb el significat del verb llatí del qual prové.		
ELECTRO (ἤλεκτρον ου τό)	“ambre”	• Voltec Electro Sistemes • Electro Centre • Electro Ronda • Electro Neumàtica Lleida S.A. • Electromovil • Electro Kit Lleida
Aquests sis establiments estan tots relacionats amb l’electricitat o bé amb instal·lacions elèctriques, perquè de fet, l’electricitat va ser descoberta gràcies a les propietats de l’ambre ja que té la propietat que quan es frega amb altres cossos els atreu elèctricament, i la paraula ha derivat d’aquí.		
EUROPA (Europa –ae)	“Europa”	• Europcar
És una companyia de lloguer de vehicles líder a Europa, i el seu nom pot derivar d’aquí. Però el nom que porta el nostre continent té un origen mitològic ben interessant. Resulta que Europa era una donzella molt bonica de la que Zeus es va enamorar perdudament. Zeus la volia només per a ell, així que es va convertir en un brau i un dia, mentre la donzella jugava amb les seves amigues, la va raptar per portar-la a un lloc on ningú la trobés. I diuen que el recorregut que va fer el déu és tot el territori que actualment forma el continent europeu.		
EXPO (expono)	“exposar, posar a la vista”	• Expo-color electrònica • Expo Mobi
En ambdós establiments “exposen” al públic una àmplia gamma dels seus productes. Però mentre que a Expo-color electrònica ofereixen tots els serveis relacionats amb les telecomunicacions, a Expo Mobi tota mena de mobles per a la llar.		
FOTO (φως φωτός τό)	“llum”	• Maxfoto • Foto Estudio Magraners • Foto Cimadevilla

		• Foto llum S.I.
Tots aquests establiments estan relacionats amb el món de la fotografia, perquè de fet la nostra paraula “fotografia” prové d’aquesta arrel grega més el verb γράφω, que en conjunt voldria dir “gravar utilitzant la llum”.		
HERBA (herba –ae)	“herba, planta”	• Herbalife
Herbalife és una empresa que es dedica a la producció i comercialització de suplementos nutricionals, com també de productes per cuidar el cabell i la pell. Molts d’aquests productes estan elaborats a base d’herbes.		
HIDRA (ὕδωρ ὕδατος το)	“aigua”	• Anhidra S.I
Aquesta empresa ofereix serveis relacionats amb el medi ambient, i una de les seves especialitats són els ecosistemes aquàtics. Per tant, es veu clarament la relació que manté part del nom amb el servei que ofereix l’empresa.		
HIPER (υπερ)	“sobre, per sobre”	• Casagro Hiper Camp • Hipercon • Hiperfruit • Hiper Bouquet S.I
Aquests quatre comerços que dins el seu nom porten el mot “Hiper” volen demostrar que estan per sobre d’altres establiments, ja sigui pel seu gran capital o perquè ocupen espais molt grans.		
ILER (Ilerda –ae)	“Lleida”	• Ilerpaquet • Comercial frutera ilerdense S.A • Ilergel • Ilerpesca • Iler Marc • Ilerprofesional • Ilerdauto • Ilerosca

		• Iermotor S.I • Patrimonial Ilerdense • Game Promotora Ilerdense • Construccions Ilerplan S.I • Centre tècnic Ilerdense • Ilerso • Ilertec Consultoria Tecnològica S.I. • Ilercolor • Ilerflor • Ilercal • Ilervending • Ilerllengües
Encara que fa molt de temps que els romans habitaren Ilerda, aquest fet ha quedat reflectit a la ciutat avui dia. I és que un gran nombre d'establiments localitzats a la ciutat de Lleida porten al nom del seu negoci l'abreviatura "Iler" més un altre mot relacionat amb el producte que ofereixen, segurament en honor a l'antic "municipium" d'època augusta.		
INTER (inter)	"entre"	• Interclima Climatización • Inter Sport
Aquesta preposició llatina que en l'actualitat l'utilitzem com a prefix, està tan utilitzada en la nostra llengua que ja no fa referència al significat que tenia per als romans (entre) sinó que ha adquirit un valor de relació entre àmbits o zones diferents. Per exemple, en el cas d'Inter Sport, aquesta partícula indica que tots els seus productes estan relacionats amb el món de l'esport.		
MANIA/ SOL (μανία-ας, ή) + (sol, solis)	"bogeria, entusiasme" + "sol, llum del sol"	• Solmania
Solmania és un centre d'estètica que bàsicament ofereix als seus clients mètodes per tal d'obtenir un bronzejat ràpid, intens i responsable, i alhora tècniques de foto depilació. Doncs bé, el seu nom és clar, ja que la traducció literal dels dos mots que formen el nom que porta el centre veurem que volen reflectir l'entusiasme que duen els seus clients per la llum solar, és a dir, per lluir un bonic bronzejat sobretot en època estiuenca.		

MAX (maximus, superlatiu de magnus)	“el més gran”	• Maxfoto
És una botiga de revelatge de fotografies i serveis que hi estan relacionats. Tal vegada amb aquest nom volen destacar que imprimeixen fotografies en grans dimensions i de gran qualitat.		
MEDUSA (Medusa –ae) i (Μεδουσα)	“Medusa”	• Estudio Medusa Team
És una empresa que es dedica a l’elaboració de dissenys gràfics, i segons em va comentar un treballador el nom va ser posat, entre d’altres motius, com a homenatge al personatge de la mitologia grega. Aquest, era un monstre femení que en comptes de tenir cabells duia unes serps vives i que a més disposava d’una mirada que convertia la gent en pedra. Diverses històries mitològiques la tenen a ella com a protagonista.		
MEGA (μέγας-μεγάλη-μέγα)	“gran”	• Mega Asia • Mega Regal
En ambdós casos es tracta de basars xinesos, i en aquest tipus d’establiments aquest prefix és força utilitzat. Per tant, el que volen destacar amb aquest nom és la grandiositat de les seves botigues, ja que tothom en algun moment o altre ha entrat en aquest tipus de botigues i ha pogut comprovar que disposa d’immensos passadissos plens de tot tipus d’objectes.		
MERCA (mercatus –us)	“comerç, mercat”	• Mercadona • Mercaoptica
Ambdues empreses porten el prefix “merca” per tal de remarcar als clients que són un mercat. En el cas de Mercadona, un mercat amb productes d’alimentació, higiene personal i de la llar; mentre que Mercaoptica ofereix una àmplia gamma d’ulleres.		
MERCO (mercor)	“comprar”	• Llotja Agropecuaria Mercolleida S.a.

En aquest cas, al tractar-se d'una llotja, el prefix remarca que és un lloc d'intercanvi, de compra i venda de productes agrícoles i ramaders, a la mateixa ciutat de Lleida.		
MICRO (μικρός-ά-όν)	“petit”	• Micro Lleida
Es tracta d'una botiga d'informàtica a Lleida, que ofereix productes de petites dimensions.		
MULTI (multus –a –um)	“molt”	• Multiservei Camison • Multidronet
En el primer cas, Multiservei Camison, el prefix ens està indicant que s'ofereixen serveis de diferents tipus; i a Multidronet, que tenen productes com ara bombes o equips d'alta pressió, ens indica que tenen una àmplia varietat de models a escollir.		
NATUR /NATURA (natura –ae)	“natura”	• Naturalia Dietètica i salut • Natur House
Ambdós són centres especialitzats en nutrició, dietètica i salut que ofereixen serveis i productes mitjançant l'ús de teràpies naturals, i d'aquí prové el seu nom.		
NEURO (νεῦρον-ου, τὸ)	“nervi”	• Neurosalut
És un centre mèdic especialitzat en el diagnòstic i tractament de la malaltia d'Alzheimer i altre demències semblants, i aquí trobem el perquè del prefix “neuro”, ja que aquest tipus de malalties ataquen les nostres cèl·lules nervioses.		
NOVA (novus –a –um)	“nou”	• Agronova Enginyeria • Nova agricultura • Nova Imatge
Aquesta és una paraula d'origen llatí que ja està molt integrada en el nostre llenguatge habitual i per tant l'utilitzem en els dos primers casos per fer saber que s'utilitzen tècniques recents; mentre que en l'últim cas, Nova Imatge, l'han utilitzat per donar confiança, així que sortiràs d'aquesta perruqueria amb un look innovat respecte amb el que vas entrar.		

OLYMPUS (Ολυμπος)	“Olimp”	Nou Olympus
L’Olimp és la muntanya més alta de Grècia, i en la mitologia grega, el cim d’aquesta muntanya era la llar dels dotze déus olímpics, i també un punt de reunió dels déus que vivien a la terra i al mar. També hi ha nombrosos herois que van portar aquest nom. Potser amb aquest nom el que volen és donar confiança als seus clients per tal que puguin acudir a aquest gimnàs i així aconseguir un cos ideal, tal i com eren els dels déus.		
PETRO (petroleum)	“petroli, oli de roca”	Petro Nieves
Aquesta benzinera porta en primer lloc el prefix “Petra”, ja que és la roca d’on s’extreu la benzina, i el segon “Nieves”, que probablement sigui el nom de la propietària.		
PLUS (plus)	“més”	Plusfrésc - Rapid Plus - Guifré Plus S.I
Aquest ètim llatí el que vol expressar en els tres casos és la superioritat respecte a altres comerços.		
PRO (pro)	“davant de”	Proselec Lleida Prosegur
Aquesta preposició llatina vol reflectir que les empreses que l’utilitzen com a nom comercial estan per davant d’altres del mateix sector.		
SERVI (servio)	“servir”	Servi carn Servivaris Servi Peralta Servimatic Recreativos S.I. Servitronic
Les empreses utilitzen aquest ètim llatí per tal d’explicar que ofereixen als seus clients uns determinats serveis. En el primer cas, per exemple, l’ètim ens mostra que el producte que venen a la botiga és la carn.		

SUPER (super)	“més, per sobre”	• Supermerkat Muntenia • Superservei d'Electrodomèstics S.I. • A la super Asia • Supercor S.A.
En el primer cas, la preposició llatina ens indica etimològicament que és més que un mercat, i que per tant ofereix una àmplia gamma de productes. En els altres casos, s'utilitza la preposició per destacar també l'àmplia varietat de productes.		
TARRACO (Tarraco –onis)	“Tarragona”	• Tarraco Lírica
El nom que porta aquest teatre probablement és degut en honor a l'antiga capital de la Hispania Citerior.		
TECNI/ TECNO (τεχνη ης η)	“art, tècnica”	• R.s. Agrotecnica Del Segria S.l. • Marin Servei Tècnic • Servei Tecnic Hogar S.l. • Tecnoservei Lleida S.I. • GainTècnic S.I. • Tecnoservie Franque • TecnoGallery
Les empreses que tenen aquesta arrel estan relacionades amb un art, i per tant, es refereixen a l'habilitat a l'hora de realitzar-lo, ja sigui en el cas de reparar electrodomèstics (Marin Servei Tècnic o TecnoServei Lleida), com en la venda de productes tecnològics (TecnoGallery).		
TIBERI (Tiberius –i)	“Tiberi”	• El Tiberi de la Roser
El nom de tiberi es deu al nom que portava el segon emperador de l'Imperi Romà, conegut com a un home desfasat, que organitzava festes a casa seva caracteritzades per la gran abundància de menjar i beguda. Així doncs, la paraula en català ha derivat d'aquí i avui dia té el significat de “menjars copiosos”. Per tant, el que vol reflectir aquest negoci és que t'empiparàs de menjar i sortiràs satisfet.		

TRANS (trans)	“a l’altra banda”	• Transquality 2001 Slu • Transegre • Rotur Trans • Transfrise • Trans Cuesta S.I • Trans-sentis S.I • Transmayoros S.I • Trans Jmc • Transpilot
Normalment un gran nombre d’empreses utilitzen aquesta preposició llatina perquè els serveis que ofereixen estan relacionats amb el món dels transports, ja que de fet la seva significació és “a l’altra banda” o “més enllà de”.		
UNI (unus –a –um)	“un de sol”	• Unipresalud • Uniserveis • Unipreus
Mentre que en els dos primers casos amb aquest prefix volen donar a conèixer que només ofereixen un tipus de servei, a Unipreus el que persegueixen amb el prefix és demostrar que els preus que tenen els seus productes de moda i calçats són únics, ja que probablement els puguem trobar més econòmics que a d’altres establiments.		
VIVA (vivus –a –um)	“viu”	• Naturviva Mascotas
Aquesta és una botiga de mascotes, tal com indica el seu nom, que vol dir que ofereixen éssers vius de la natura, ja siguin gossos, gats o peixos, per exemple.		

7. MOTS DESCARTATS

En aquest apartat es troben agrupats els establiments lleidatans que vaig excloure de la meua recerca, perquè després d'haver passat la corresponent enquesta vaig adonar-me que els noms que portaven, inclosos en la primera llista comentada en la introducció, no tenien cap relació amb la cultura grega o llatina, i per tant, quedaven exclosos d'acord amb la meua intenció inicial. Així doncs, els trobareu a continuació junt amb una breu explicació del motiu exacte pel qual vaig decidir descartar-los:

- **C.E.U.S:** aquest centre d'ensenyament apareixia a les *páginas amarillas*, on jo vaig fer la meua recerca de noms, com a ZEUS. Així que vaig pensar que el podia incloure perfectament a la meua llista de noms de comerços de Lleida amb origen clàssic, ja que Zeus és un personatge de la mitologia grega, anomenat també Júpiter en la romana, que és el més gran dels déus del Panteó hel·lènic³⁵. Però una vegada vaig anar a l'adreça corresponent a la ciutat de Lleida i em vaig trobar davant el portal del centre, per tal de corroborar la meua hipòtesi sobre el cas, vaig adonar-me fàcilment que era un error ortogràfic del lloc web que havia consultat prèviament, ja que el centre s'anomenava C.E.U.S, les inicials de Centre d'Estudis Universitaris Secundaris.

Il·lustració 67: rètol de C.E.U.S a la ciutat de Lleida.

- **Novi:** aquesta és una botiga de roba de senyora que va obrir les seves portes l'any 1994, i des de llavors mai s'ha canviat de nom. En un principi vaig pensar que el nom que portava la botiga es devia a una derivació de l'adjectiu llatí

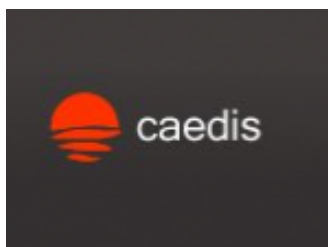

Il·lustració 68: façana de Novi a la ciutat de Lleida.

³⁵ GRIMAL, Pierre. Diccionario de mitología griega y romana.

novus –a –um³⁶, més concretament al nominatiu plural masculí, que es traduiria literalment com “els nous”. Tot i així, vaig anar a comprovar *in situ* si això que jo pensava era cert, però la dependenta que es trobava a la botiga en aquell moment em va explicar que no, que el nom de la botiga era un compost de dos cognoms, segurament dels fundadors de la botiga, però no me’ls va saber dir.

- **Caedis:** empresa creada l’any 2003 que es dedica a prestar tota mena de serveis relacionats amb el món de l’informàtica. Resulta que el nom que porta aquesta empresa té un significat en llatí, ja que és el genitiu singular de la paraula femenina *caedes*, que vol dir matança, mort³⁷. En consultar el diccionari, em va semblar estrany que una botiga d’informàtica portés un nom com aquest, però volia assegurar-me del perquè havien triat aquest nom. Així que després de posar-me en contacte a través de correu electrònic, em van comentar que en el seu cas, tot i saber el significat de la paraula en llatí, el nom era degut a les

Il·lustració 69: logotip de l’empresa Caedis.

inicials de Consultoria en Automàtica, Electrònica i Desenvolupament Integral de Software. Així doncs, que aquest nom tingués un significat en la llengua llatina no és més que una casualitat.

- **Narcís:** es tracta d’una carnisseria que va obrir les seves portes l’any 1898. En un principi creia que es tractava d’un nom d’influència llatina, però en contactar a través de correu electrònic amb la botiga em van informar que no era cert. Resulta que el nom que porta és per tradició familiar, ja que un rebesavi de la família es deia Narcís. Així doncs, vaig poder comprovar que el nom no es devia al personatge mitològic molt orgullós d’ell mateix que va morir intentant atrapar la imatge que s’hi reflectia en un riu.

Il·lustració 70: logotip de la Carnisseria Narcís.

³⁶ Diccionari Il·lustrat Llatí- català Català- Llatí. Barcelona. Ed. Vox, 2001

³⁷ Diccionari Il·lustrat Llatí- català Català- Llatí. Barcelona. Ed. Vox, 2001

8. NOMS CLÀSSICS EN ALTRES COMERÇOS LLEIDATANS

Aquest apartat en concret l'he volgut crear per tal d'afegir al meu treball aquells establiments que porten per nom un mot d'origen clàssic però amb els quals no he pogut contactar. Els motius pels quals aquest contacte no l'he pogut realitzar són els següents: perquè havien tancat les portes del seu negoci en els darrers anys, perquè en el moment en què em vaig apropar a la ciutat de Lleida per tal d'entrevistar-los ja havien tancat o bé perquè no em van voler contestar el qüestionari que els vaig proposar en el seu moment.

Així doncs, a continuació els anomenaré particularment i faré un breu explicació del significat del nom que porten, que tot i no saber-ho del cert, crec que tenen un origen clàssic.

- **Artis Estudios Gráficos:** es tractava d'una empresa relacionada amb el món de les arts, i d'aquí ve el seu nom, de la paraula llatina *ars* –*artis*, que té per significat "art, tècnica".
- **Iris complements:** botiga dedicada a la venda d'articles per a la llar. El seu nom en la mitologia grega té un significat especial, i és que Iris era filla del tità Taumant i d'Electra, i a més era coneguda com la personificació de l'Arc de Sant Martí.
- **Chaos decoración:** era una botiga que, segons he pogut deduir per la informació que es donava a les *páginas amarillas*, es dedicava a la venda d'objectes de regal i per la llar. De fet, aquest establiment presenta el llatanisme chaos, nominatiu singular neutre de la paraula *chaos* –*i*, que es refereix a la massa confusa de la qual es va formar l'univers o el també anomenat cosmos.
- **Aurum:** aquesta era una joieria, i el nom que porta és el nominatiu singular de la paraula neutra llatina *aurum* –*i*. Per tant, la relació entre el nom de l'establiment i el producte que ofereix als seus clients és ben clara, perquè de fet en aquest tipus d'establiments venen joies com ara anells, collarets o polseres fetes d'or.

- **Amphora:** es tracta d'un bar- restaurant que va decidir no contestar les preguntes que vaig plantejar, i per tant no he pogut fer un estudi acurat. Doncs bé, el seu nom prové del substantiu llatí *amphora -ae*, que vol dir literalment "àmfora".
- **Autoescola Ilerda:** es tracta d'una autoescola lleidatana amb la qual tampoc vaig poder establir contacte. El nom que porta és el nom romà de la ciutat de Lleida, que prové del llatí *Ilerda- ae*, i com he comentat anteriorment durant el treball, és un mot utilitzat sovint entre els habitants de Lleida.
- **Dominium Viatges:** aquesta és una agència de viatges amb la tampoc vaig poder contactar després d'intentar-ho diferents vegades. Doncs bé, el nom que porta prové del substantiu neutre llatí *dominium- i*, que vol dir literalment "banquet solemne". Jo penso que aquest nom no té res a veure amb els serveis que ofereixen i per aquesta raó els fundadors el deurien triar per algun motiu de caire més personal.

9. CONCLUSIONS

Aquest apartat conclou amb el meu treball de recerca, i és on vull reflectir la confirmació de la meva hipòtesi inicial, comentada anteriorment en la introducció. Doncs bé, jo crec que després de l'elaboració d'aquest treball queda desmentit aquest fals tòpic de que "el llatí és una llengua morta", i alhora queda demostrada la forta influència de la cultura clàssica en l'àmbit publicitari, i en els noms d'empreses i associacions lleidatanes, que malgrat no sigui una llista gaire extensa comparat amb el nombre d'empreses localitzades a Lleida crec que és suficient per demostrar aquesta influència.

Concretament en el cas dels noms d'empreses i associacions de Lleida, m'he trobat amb vint-i-vuit que presenten un nom totalment influenciat per la cultura clàssica, i cent trenta-nou que només llueixen una arrel grecolatina en composició amb un altre mot o tenen una influència de caire més indirecte. Per tant, puc afirmar que a la capital de comarca del Segrià es troben cent seixanta-set noms d'empreses i associacions que tenen un origen clàssic.

Pel que fa al primer grup, aquell format per les vint-i-vuit empreses, m'he adonat que justament la meitat d'aquestes mantenen una relació entre el nom que porten i el producte o servei que ofereixen al públic. Una altra curiositat és que el llatí hi és més present que no pas el grec, ja que dels vint-i-vuit noms als que em refereixo només cinc tenen procedència grega, probablement degut a que l'alfabet i vocabulari llatí és més proper a la nostra llengua, tant si parlem del català com si ho fem del castellà. Per altra banda, els motius que porten als empresaris a triar un nom grec o llatí són molt diversos. La majoria reafirmen la meua teoria dient que el llatí és una llengua molt propera al català. D'altres, com és el cas d'Studium Acadèmia, tot aprofitant els seus coneixements de clàssiques han volgut triar el llatí perquè pensen que és una llengua de prestigi, i de forma reivindicativa davant de la gran quantitat de mots anglesos que ens envolten sovint. També hi ha qui va triar un nom en llengua llatina per la bona sonoritat que tenia, o bé perquè són prou atractius i emblemàtics, com ara el cas de Sicoris Club. D'altres coincidien en què els mots llatins són transportables a qualsevol indret del món, de manera que qualsevol persona els pot entendre. En canvi, hi va haver dos casos, concretament aquells que portaven al seu nom Ilerda, que em van comentar que escoltar

aquest mot s'havia fet un costum habitual a la ciutat, ja que formava part d'alguna manera de la seva història. Per últim, hi va haver un únic cas, el centre d'estètica Carpe Diem, que es va triar una expressió llatina per motius personals i per tant aliens a allò que volen transmetre. A la vegada, m'he adonat que el fet d'anomenar els negocis amb noms procedents de les llengües clàssiques segueix vigent en l'actualitat, ja que d'aquesta llista dotze van obrir les seves portes entre els anys 1997 fins l'actualitat, mentre que només dos ho van fer abans de 1950, i la resta ho va fer entre 1951 i 1996.

En canvi pel que fa al segon grup, aquell format pels noms d'empreses lleidatanes amb una influència parcial o indirecta, he trobat que moltes vegades aquestes arrels són prefixos que estan tan integrats en la nostra llengua que són utilitzats sense conèixer quin és el seu origen, com ara *auto*, *hiper*, *inter*, *mega*, *multi* o *trans*. Dins d'aquest grup, l'arrel que he trobat que més predomina a la ciutat és la de *Iler*, i és que la porten al seu nom un total de vint empreses, segurament en honor al que va ser la seva ciutat en època republicana romana.

Així doncs, a mesura que he anat realitzant aquesta recerca no només he ampliat i consolidat els meus coneixements pel que fa a les assignatures de llatí i grec, sinó que també he après diferents valors i aptituds. Gràcies al treball de camp que he realitzat, i pel qual vaig haver-me de desplaçar a la ciutat de Lleida, m'he obert a un sector de persones diferent, i he après a saber formular preguntes adequadament i de manera entenedora. A més a més, m'he trobat amb tota mena d'actituds, començant per aquelles persones que saben de què va el tema i ràpidament t'expliquen tot allò que saben al respecte, fins aquelles més desconfiades que no volen saber res abans d'explicar-los de què anava allò que m'interessava saber. Cal dir també que he sabut afrontar-me a les dificultats que se m'anaven plantejant conforme avançava el treball, i saber trobar la solució adient per a cadascun d'aquests problemes, comentats anteriorment.

Per tot això, crec que puc dir orgullosa que he assolit el meu objectiu amb èxit!

10. BIBLIOGRAFIA

Fonts literàries

Ressenya documental:

FREIXENET, Dolors. *L'empremta d'un imperi*. Barcelona. Editorial Barcanova, 1991

Resum de la informació utilitzada per al treball:

Del segon capítol, he extret les idees sobre l'arribada de grecs i romans a la Península Ibèrica.

Del tercer capítol, he agafat la informació sobre el procés de romanització pel qual van passar els habitants d'Hispania i la insurrecció que es dugué a terme a Ilerda.

Ressenya documental:

GRIMAL, Pierre. *Diccionario de Mitología griega y romana*. Barcelona. Editorial Paidós, 1981

Resum de la informació utilitzada per al treball:

De les pàgines 483 i 484 he extret la informació sobre les sirenes mitològiques.

Ressenya documental:

LARA I PEINADO, Federico. *Lérida romana*. Lleida. Dilagro Ediciones Dilagro, 1973

Resum de la informació utilitzada per al treball:

Del primer capítol, he extret les idees bàsiques de la situació de Lleida en època romana i de les dues guerres importants que s'hi succeïren.

Ressenya documental:

PABÓN, José. *Diccionario Manual Griego Clásico- Español*. España. Ed. Vox, 1967

Resum de la informació utilitzada per al treball:

Aquest diccionari m'ha estat de gran ajuda en diverses ocasions del treball, concretament per consultar el significat de totes les paraules gregues que apareixen al llarg del treball.

Ressenya documental:

MAYER, Marc. *Diccionari Il·lustrat Llatí- Català Català- Llatí*. Barcelona. Ed. Vox, 2001

Resum de la informació utilitzada per al treball:

Aquest diccionari m'ha estat de gran ajuda en diverses ocasions del treball, concretament per consultar el significat de totes les paraules llatines que apareixen al llarg del treball.

Ressenya documental:

TORRENT, Anna; VILANOVA, Fina. *Llatí 1r Batxillerat*. Barcelona. Ed. Barcanova, 2008

Resum de la informació utilitzada per al treball:

De la unitat 3, pàgina 53, he extret la informació necessària sobre les aportacions del llatí a la nostra llengua.

Ressenya documental:

TORRENT, Anna; VILANOVA, Fina. *Llatí 2n Batxillerat*. Barcelona. Ed. Barcanova, 2009

Resum de la informació utilitzada per al treball:

De la unitat 8, pàgina 186, he extret la informació adequada sobre la resistència ilerdenca durant la conquesta romana.

Fonts online:

Ressenya documental:

MORENO, Vicente. *La península ibèrica i les colonitzacions mediterrànies*. Barcelona. Sàpiens publicacions, 2010.

<<http://blogs.sapiens.cat/socialsenxarxa/2010/07/07/la-peninsula-iberica-i-les-colonitzacions-mediterranies/>> [5-8-2014]

Resum de la informació utilitzada per al treball:

Aquest article de Sàpiens m'ha servit per complementar la informació de l'arribada de grecs i romans a la Península Ibèrica.

Ressenya documental:

APPEC (Associació de Publicacions Periòdiques en Català). *Cercador de revistes*. Barcelona. APPEC, 1983 < <http://www.lesrevistes.cat/ct/CercadorRevistes:Cos> > [12-8-2014]

Resum de la informació utilitzada per al treball:

El cercador de revistes d'aquesta pàgina web em va ser útil a l'hora de buscar noms de revistes que tinguessin un nom clàssic.

Ressenya documental:

PÀGINAS AMARILLAS. *Directorio de empresas Lleida*. Páginas Amarillas. Espanya, 2013 < http://www.paginasamarillas.es/all_lleida_lleida.html > [Estiu 2014]

Resum de la informació utilitzada per al treball:

Aquesta pàgina web m'ha servit per buscar i localitzar les botigues i empreses situades a Lleida amb possible nom provinent de la cultura clàssica.

Ressenya documental:

Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament. *Els Ilergets*. L'Hospitalet de Llobregat, 2006 < <http://www.xtec.cat/~mroman/index0.htm> > [Setembre 2014]

Resum de la informació utilitzada per al treball:

Aquesta pàgina web m'ha servit per saber més informació pel que fa a la tribu ibèrica que vivia en el que avui dia és la ciutat de Lleida.

Ressenya documental:

Enciclopèdia catalana. *Cercador de mots*. Barcelona, 2014
< <http://www.enciclopedia.cat/> > [Estiu 2014]

Resum de la informació utilitzada per al treball:

Aquesta pàgina web l'he utilitzat en diverses ocasions per tal de consultar el significat d'algunes paraules.

Ressenya documental:

WALES, Jimmy. *Cercador d'informació*. 2014 < <https://es.wikipedia.org> > [Estiu 2014]

Resum de la informació utilitzada per al treball:

Aquesta pàgina web l'he utilitzat en diverses ocasions per tal de consultar informació de caire mitològic relacionat amb la cultura clàssica.

Ressenya documental:

KELLOGG, Michael. *Cercador de mots*. Florida, 1999.

< <http://www.wordreference.com/> > [Estiu 2014]

Resum de la informació utilitzada per al treball:

Aquest diccionari *online* l'he consultat diverses vegades per tal de cercar el significat d'alguns mots anglesos que acompanyaven els noms de les empreses lleidatanes.

Ressenya documental:

Google. *Google Maps*. Georgia, 2009. < <https://www.google.es/maps> > [Estiu 2014]

Resum de la informació utilitzada per al treball:

Aquesta aplicació de Google l'he utilitzat en diferents ocasions per tal de situar les empreses i associacions de Lleida al mapa.

Ressenya documental:

Busca Biografias. *Origen de algunos nombres de marcas famosas*.

< http://www.buscabiografias.com/marcas_famosas.htm > [Desembre 2014]

Resum de la informació utilitzada per al treball:

Aquesta pàgina web l'he utilitzat per tal d'informar-me sobre algunes marques que existeixen al mercat i presenten un nom d'origen clàssic.

Ressenya documental:

ROTÉS, Meritzell. *Tabernae Aqualatenses*. <<http://www.seec.cat/tercerpremi10.pdf>>

Resum de la informació utilitzada per al treball:

M'ha servit com a guia per l'estructura del treball.

Ressenya documental:

Latín y griego en parla. *Sobre marcas publicitarias*. Març de 2011.

< <http://latiniparla-latiniparla.blogspot.com.es/2011/03/sobre-marcas-publicitarias.html>> [Desembre de 2014]

Resum de la informació utilitzada per al treball:

Aquest bloc l'he utilitzat per tal d'obtenir més informació pel que fa a la influència del món clàssic en el món publicitari.

Ressenya documental:

ANDERS, Valentin. *Diccionario etimológico*. 2008. < <http://etimologias.dechile.net/>> [Estiu 2014]

Resum de la informació utilitzada per al treball:

Aquest diccionari l'he utilitzat en diferents ocasions per tal de consultar l'origen etimològic d'alguns mots i prefixos.

Ressenya documental:

Ajuntament de Lleida. Plànol de Lleida. Lleida, 2014. < <http://www.paeria.es/>> [Juny 2014]

Resum de la informació utilitzada per al treball:

Aquesta pàgina de l'Ajuntament de Lleida l'he utilitzat per tal de descarregar-me el plànol de la ciutat, que em serviria més tard a l'hora de desenvolupar la part pràctica del treball.

Ressenya documental:

Federació d'associacions de Comerciants de L'Eix comercial de Lleida. Lleida, 2014. < <http://www.eixcomerciallleida.com/>> [Maig-Juny 2014]

Resum de la informació utilitzada per al treball:

Aquesta pàgina web em va servir per fer una primera recerca dels mots de comerços de Lleida que presentaven un nom d'origen clàssic.